

Simeon Virtanen

TILINPÄÄTÖSANALYYSI CASE YRITYKSELLE

Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma

2019

TILINPÄÄTÖSANALYYSI CASE YRITYKSELLE

Virtanen, Simeon
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma
Huhtikuu 2019
Sivumäärä: 53
Liitteitä: 9

Asiasanat: tunnusluvut, kannattavuus, vakavaraisuus, maksuvalmius

Opinnäytetyön aiheena oli tilinpäätösanalyysi case yritykselle. Tutkimuksessa analysoidaan case yrityksen taloudellista tilaa tilinpäätöstietojen avulla vuosilta 2014-2017. Työssä laadittiin tunnuslukuanalyysi kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osalta case yritykselle. Tunnuslukuanalyysi mahdollistaa vertailun yrityksen aiempiin suorituksiin sekä toimialaan.

Tutkimuksen teoreettisessa osuudessa tutkittiin tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysia. Lisäksi tutkittiin myös tunnuslukuja ja niiden ohjearvoja. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, sillä tutkittava aineisto on tilastollista ja erilaisiin laskelmiin perustuvaa tietoa.

Empiirisessä osiossa suoritettiin tarvittavat laskelmat tutkimuksen tulosten saavuttamiseksi. Saatuja tuloksia verrattiin toimialan keskiarvolukemiin. Tutkimusten tulokset osoittavat, että yleisellä tasolla yrityksen saamat luvut ovat vähintäänkin tyydyttävällä tasolla verrattuna toimialaan.

FINANCIAL ANALYSIS FOR CASE COMPANY

Virtanen, Simeon

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Foreign trade

April 2019

Number of pages: 53

Appendices: 9

Keywords: economical indicators, profitability, financial solidity, liquidity

The subject of this thesis was a financial analysis for case company. In this thesis the case company's financial status is being analyzed basing the financial statements from years 2014-2017. In this thesis economic indicators were calculated to reflect profitability, financial solidity and liquidity of the case company. The financial indicators make the comparing between the case company and the companies in the same field possible.

In theoretical part financial statement, analysis of the financial statement and economic indicators was studied. The research method of this thesis was quantitative method. The method was chosen because of the use of statistical and numeric data during the study.

In the empirical part the calculations for the economical indicators were made. The results were compared to average values of the companies from the same field. The results show that case company is performing at least on a satisfactory level compared to the same field of companies.

.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	8
2.1	Tutkimuksen tarkoitus, ongelmat ja tutkimusmenetelmät.....	8
2.2	Teoreettinen viitekehys.....	11
3	TILINPÄÄTÖS.....	12
3.1	Yleistä tilinpäätöksestä	12
3.2	Tuloslaskelma	13
3.3	Tase.....	14
3.3.1	Vastaavaa	15
3.3.2	Vastattavaa	16
3.3.3	Jaksotukset	17
4	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	19
4.1	Yleistä tilinpäätösanalyysistä	19
4.2	Analyysimallit.....	19
4.3	Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	21
4.4	Tilinpäätösanalyysin ongelmat	22
5	TUNNUSLUVUT JA TULKINTA.....	24
5.1	Kannattavuus.....	24
5.1.1	Liikevoitto-%	24
5.1.2	Käyttökate-%	25
5.1.3	Kokonaispääoman tuotto-%	26
5.1.4	Sijoitetun pääoman tuotto-%	27
5.1.5	Oman pääoman tuotto-%.....	28
5.2	Vakavaraisuus	29
5.2.1	Omavaraisuusaste -%	29
5.2.2	Nettovelkaantumisaste -% (Net gearing).....	30
5.3	Maksuvalmius	31
5.3.1	Quick ratio	32
5.3.2	Current ratio	33
5.3.3	Ostovelkojen kiertoaika.....	33
5.3.4	Myyntisaamisten kiertoaika.....	34
6	CASE YRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	36
6.1	Case yritys.....	36
6.2	Kannattavuus.....	36

6.3	Vakavaraisuus	41
6.4	Maksuvalmius	44
7	YHTEENVETO JA ARVIOINTI	49
	LÄHTEET	52
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on tilinpäätösanalyysi case yritykselle. Tilinpäätösanalyysia käyttävät monet yrityksen eri sidosryhmät ja se onkin oiva väline tulkita kyseisen yrityksen taloudellisia suorituksia. Yritystä koskevat johtopäätökset tehdään hyvin usein tilinpäätösanalyysin perusteella, oli kyse sitten sijoittajista tai omistajista.

Työn toimeksiantajana toimii yksityisen sosiaalialan yritys, jonka nimeä työssä ei mainita. Työn tavoitteena on tuottaa selkeä analyysi, jossa tutkimuksen tulokset ovat selkeästi havaittavissa ja ymmärrettävissä. Tutkimuksen kautta saatuja tuloksia talouden eri osa-alueilta verrattiin toimialaan.

Kolmannessa luvussa käsitellään suurimpana kokonaisuutena tilinpäätöstä ja sen alle lukeutuvaa kahta olennaista kokonaisuutta tuloslaskelmaa ja tasetta, jotka muodostavat tilinpäätöksen. Tilinpäätös on yhteenveto tilikaudesta, joka kestää normaalisti 12kk.

Neljäs luku kertoo tilinpäätösanalyysistä. Tilinpäätösanalyysi rakentuu tilinpäätöstiedoista. Kappaleessa käsitellään tarkemmin yleistä tietoa tilinpäätösanalyysistä ja mitä erilaisia analyysimalleja on käytettävissä. Lisäksi kappaleessa käsitellään tilinpäätösanalyysin käyttäjäkuntaa ja mahdollisia tilinpäätösanalyysin ongelmia.

Viidennessä luvussa kerrotaan työssä käytettävistä talouden tunnusluvuista. Tunnusluvut ovat jaettu talouden kolmeen eri osa-alueeseen, kannattavuuteen vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Käytetyt tunnusluvut ovat yleisimpiä, joita analyysissä käytetään. Tunnusluvut ovat hyvin käytännöllisiä ja niiden avulla on helppo tehdä vertailua joko yrityksen sisällä tai toimialan kesken.

Kuudennessa luvussa siirrytään empiria osioon, jossa tunnusluvuilla mitataan yrityksen kannattavuutta vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta neljän vuoden ajalta 2014-2017. Tunnuslukujen tulosten havainnollistamista parantaa graafinen taulukko. Taulukko

osoittaa tunnusluvun kehityksen kyseisen vertailujakson aikana. Kappaleessa esitetään myös mikä vaikutti tunnusluvun arvoon ja millä sitä voisi parantaa, jos mahdollista.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

2.1 Tutkimuksen tarkoitus, ongelmat ja tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa kohdeyritykselle informatiivinen tilinpäätösanalyysi, jota on mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa esimerkiksi investoinnin apuvälineenä tai yrityksen myyntiä mietittäessä. Tunnuslukuanalyysi rakentuu kannattavuuden osalta seuraaviin tunnuslukuihin: käyttökate%, liikevoitto%, sijoitetun pääoman tuotto%, kokonaispääoman tuotto% ja oman pääoman tuotto%. Vakavaraisuuden osalta käytössä on omavaraisuusaste% ja nettovelkaantumisaste. Maksuvalmiuden osalta mukaan otetaan quick ratio, current ratio, myyntisaamisten kiertoaika ja ostovelkojen kiertoaika. Näiden tunnuslukujen avulla suoritetaan toimialavertailu. Tunnuslukujen laskemiseen käytetään oikaistua tuloslaskelmaa ja tasetta.

Tutkimuksen pääongelmia on kaksi ja pääongelmiin sisältyy kolme alaongelmaa

- Miten yrityksen tunnusluvut ovat kehittyneet vertailujakson aikana?
 - Kannattavuuden osalta?
 - Vakavaraisuuden osalta?
 - Maksuvalmiuden osalta?
- Kuinka yritys menestyy suhteessa saman alan yrityksiin?
 - Kannattavuuden osalta?
 - Vakavaraisuuden osalta?
 - Maksuvalmiuden osalta?

Aihe valittiin oman mielenkiinnon ja kohdeyritykseltä saadun toimeksiannon vuoksi. Tilinpäätösanalyysillä pystyy tulkitsemaan yrityksen talouden tilannetta ja sitä kautta asettamaan tavoitteita tulevaisuudelle. Neljän vuoden vertailujakso tuo syvyyttä analyysiin, jonka avulla voidaan myös tuoda esille syyt miksi tunnusluvusta tuli juuri tämä. Saatujen tunnuslukujen avulla yritystä verrataan samalla toimialalla oleviin yrityksiin ja nähdään kehitys koko vertailujakson aikana.

Tutkimuksen on aina tarkoitus antaa jokin kuva tarkoituksesta tai tehtävästä. Tarkoitusta on jaoteltu neljään eri vaiheeseen, kartoittavaan, selittävään, kuvailevaan tai ennustavaan. Huolimatta kyseisestä jaottelusta, tutkimuksessa voidaan käyttää myös enemmän kuin yhtä tarkoitusta. (Hirsjärvi 2009, 138)

Kartoittavan tutkimuksen tarkoitus on nähdä, mitä tulee tapahtumaan ja pyritään löytämään uusia perspektiivejä ja selvittää ilmiöitä, yleisimmin käytössä on kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Selittävällä tarkoituksella etsitään selitystä syuseuraus ketjulle, tutkimusmenetelmäksi sopii sekä kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen. Kuvailevan tarkoituksen pohjana on tuottaa hyvin informatiivista tietoa yksityiskohdista ja taltioida keskeisiä mielenkiintoisia piirteitä, tutkimusmenetelmäksi sopeutuu kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen. Ennustava tarkoitus on nimensä mukaan ennustava, jossa ennustetaan mahdollisia tapahtumia/toimintoja tapahtuneen ilmiön seurauksena. Ennustavan tarkoituksen tutkimusstrategiaksi soveltuu kokeellinen eli eksperimentaalinen strategia. (Hirsjärvi 2009, 138-139)

Tutkimuksen aloittamisen ohessa tekijän/tutkijan on mietittävä hänen lähestymistapansa aihetta kohtaan, eli onko lähestyminen eksperimentaalinen, tapaustutkimus tyyppinen vai ennemmin tilastollinen survey -tutkimus. (Hirsjärvi 2009, 132)

Eksperimentaalisen tutkimuksen tunnusmerkkejä ovat tiedonhankintaan keskittyminen, teorioiden kehittäminen, yksittäisten metodien käyttö ja laboratoriomainen tutkimus. Sitä voi kuvata yhden muuttujan vaikutuksesta toiseen. Tutkimus etenee siten, että valitaan kohdejoukko ja kohdejoukosta valitaan näyte, jota testataan eri kokeiden avulla. Etsitään, miten saadaan muutoksia muuttujassa/muuttujissa ja mitataan ne numeerisesti. (Hirsjärvi 2009, 133-134)

Tapaustutkimus tyyppisen lähestymistavan piirteitä ovat laadullisen aineiston merkitys, havainnointi, tulkitseminen ja joustavuus. Tutkimusstrategiaa voi kuvata tarkaksi tiedon poiminnaksi yksittäisestä tapauksesta, jossa kiinnostuksen kohde useimmiten prosessi. (Hirsjärvi 2009, 133-134)

Survey -tutkimuksen piirteitä ovat mittaaminen, testaaminen, yleistäminen ja laajan tilaston käsittely. Tutkimusstrategia etenee tiedonkeruuna tietyltä ihmisjoukolta, osin

jopa hyvin tarkkaa tietoa kohderyhmästä mikä mahdollistaa erottelun kohderyhmän sisällä. Vastausten saamiseen käytetään haastattelua tai lomaketta ja tuloksilla kuvataan, vertaillaan ja valaistaan ilmiötä. (Hirsjärvi 2009, 133-134)

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on yksi menetelmäsuuntaus tutkimukselle ja se perustuu tutkittavan kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen numeerisen ja tilastollisen datan avulla. (Jyväskylän yliopiston www-sivut, 2015) Tutkimusmenetelmän keskeisiä kohtia ovat aiemmat teoriat ja johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, käsitteiden määrittely, tutkittavien henkilöiden tarkka määrittely ja tilastollinen analysoiminen. (Hirsjärvi 2009, 140)

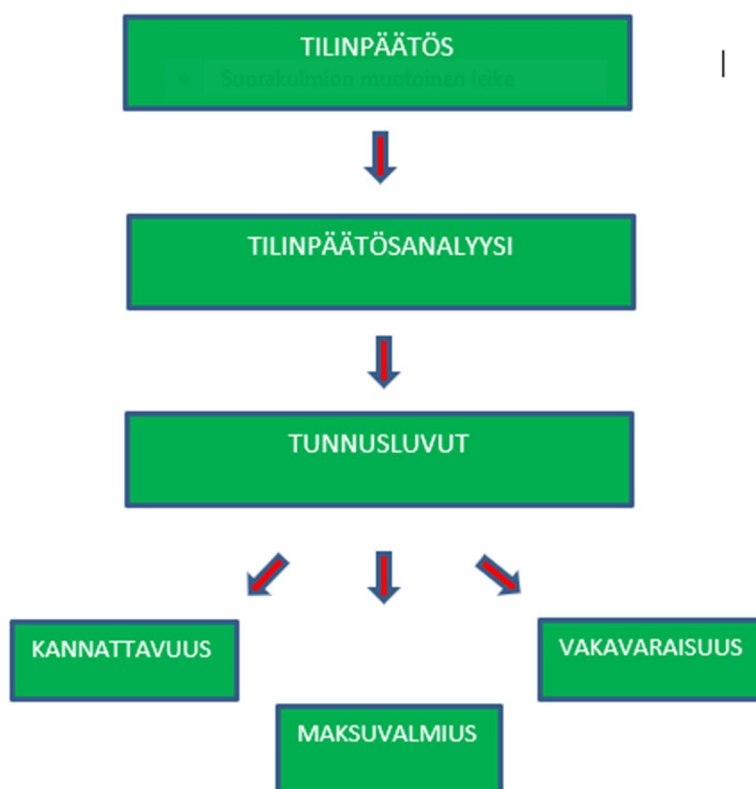
Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on löytää tosiasioita sen sijaan, että toistetaan jotain jo valmiiksi olemassa olevaa väittämää. Tutkimuksen aineisto kootaan kokonaisvaltaisesti luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa esimerkiksi teema ja ryhmähaastattelut ovat hyvin yleisiä aineiston keruumenetelmiä. Tutkimusmenetelmä pyrkii ymmärryksen saavuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. (Hirsjärvi 2009, 161,164)

Määrällisen ja laadullisen tutkimuksen suurimmat eroavaisuudet tulevat esiin kysymysten muodossa, määrällinen tutkimus vastaa kysymyksiin Mikä? Missä? Paljonko? Kuinka usein? Laadullinen tutkimus taas vastaa kysymyksiin Miksi? Miten? Millainen? Tutkimusmenetelmiä vois myös käyttää rinnakkain täydentämässä toisiaan, niitä ei siis mielletä toistensa vastakohtiksi. (Heikkilä 2014, 21)

Tässä työssä käytetään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, sillä tutkittava aineisto on numeraalista tilastotietoa ja työssä tehdään myös laskelmia talouden tunnusluvuista. Tiedonkeruu menetelmänä käytän kohdeyritykseltä saatua tilinpäätöstietoja neljän vuoden ajalta 2014-2017. Suoritan myös keskustelun kohdeyrityksen kanssa.

2.2 Teoreettinen viitekehys

Teoreettinen viitekehys sisältää työn ydinasiat ja osoittaa, millä tavoin ne kytkeytyvät toisiinsa. Viitekehys kuvastaa myös työn sisältöä johdonmukaisessa järjestyksessä, ikään kuin sisällysluettelo. Tämä viitekehys luetaan ylhäältä alas, aloittaen tilinpäätöksestä, joka on tietolähteen alkujuuri, sillä tilinpäätöksestä löytyy tunnuslukujen laskemiseen tarvittavat luvut. Tunnusluvut on valittu kuvastamaan kohdeyrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta sekä maksuvalmiutta. Tilinpäätösanalyysi rakennetaan näiden tunnuslukujen avulla. Vaikka toimialavertailu onkin oleellinen osa työtä, sitä ei mainita erikseen viitekehyksessä, vaan se lukeutuu tunnusluvut otsikon alle.

Kuvio 1 Teoreettinen viitekehys.

3 TILINPÄÄTÖS

3.1 Yleistä tilinpäätöksestä

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisiksi määritellään kaikki Suomessa liiketoimintaa harrastavat henkilöt/yhtiöt. Tilinpäätös on kirjanpidon ansiosta saatava tietopaketti, joka sisältää analysoitavaa ja siirrettävää informaatiota, jota erilaiset yrityksen sidosryhmät haluavat nähdä ja kuulla. Erityisesti yrityksen johto ja omistajat ovat erittäin kiinnostuneita tilinpäätöksen sisällöstä. Kaikki sidosryhmiin kuuluvat tahot eivät kuitenkaan aina ole kiinnostuneita samoista asioista tilinpäätöksen sisällä, sillä esimerkiksi asiakkaita kiinnostaa toiminnan jatkuvuus ja tyytyväisyys tuotteeseen/palveluun, kun taas omistajia viehättää yrityksen arvo, riskit ja mahdollinen sijoituksen tuotto. (Salmi 2010, 24-25) (Leppiniemi & Walden 2010, 17)

Tilinpäätös tehdään tilikauden päätyttyä, joka yleensä kestää 12 kuukautta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että tilikausi olisi kalenterivuosi. Tilinpäätös on kokonaisuus, johon sisältyy tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä liitetiedot. Jotta tilinpäätös olisi hyödyllinen, tarvitaan jokaisesta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä vastaava tieto edeltävältä tilikaudelta verrokiksi. Rahoituslaskelmaa ei tarvitse esittää, jos kyseessä on pieni kirjanpitovelvollinen. Pieni kirjanpitovelvollinen määritellään, jos seuraavista kriteereistä toteutuu kaksi kuluvalle ja edeltävällä tilikaudella. Liikevaihto vähemmän kuin 7,30M€, taseen loppusumma vähemmän kuin 3,65M€, henkilöstö keskimäärin vähemmän kuin 50 henkilöä. Tilinpäätökseen pitää liittää toimintakertomus, joka kuvaa yrityksen kehittymistä sekä tulevaisuutta. (Salmi 2010, 27)

Liitetietojen tehtävänä on antaa perustelu mahdollisista poikkeamista yleisissä tilinpäätösperiaatteissa. Liitetietoihin lukeutuu tuloslaskelman, taseen vastaavan, taseen vastattavan, tuloverojen, vakuutusten ja vastuusitoumusten sekä henkilöstön ja toimielinten liitetiedot. Näiden lisäksi liitetietoihin lisätään omistukset ulkopuolisissa yrityksissä ja konserniin kuuluvat kirjanpitovelvolliset. (Leppiniemi & Leppiniemi 2005, 20)

Tilinpäätöksen itsessään on tarkoitus antaa yrityksen taloudesta oikea ja riittävä kuva, vaikka kirjanpitolaissa ei ole määritelty erityistä hyväksikäyttötehtävää. Tilinpäätöksestä vedetään usein myös johtopäätöksiä kovin kapealla informaatiopohjalla, ja siksi onkin tärkeää perehtyä syvemmin aiheeseen välttyäkseen väärinymmärryksiltä. Tiedon ja luulon ero on merkittävä. (Salmi 2010, 26-30)

3.2 Tuloslaskelma

Yrityksen taloudellista suoritusta tilikauden lopussa katsotaan tuloslaskelman kautta. Tulos määräytyy sen tilikauden aikana ansaittujen tulojen kautta, sekä kyseisten tulojen ansaitsemiseksi käytettyjen menojen erotuksena. Yksinkertaisesti tulos on positiivinen, kunhan tuloja on tilikauden aikana enemmän kuin menoja, ja päinvastoin. (Seppänen 2011, 37) (Salmi 2010, 30)

Tuloslaskelmassa tulot ja kulut eritellään operatiivisiin ja ei operatiivisiin. Tulot ja kulut, jotka lukeutuvat operatiivisiin, lähtökohtaisesti muodostuvat itse liiketoimintaan liittyvistä tuloista ja kuluista. (Seppänen 2011, 38)

Liikevaihto koostuu liiketoiminnan nettomyyntituloista, kun taas liiketoiminnan kulu-erät yhdistetään suoraan myyntitulojen hankkimiseen. Kun liikevaihdosta vähennetään liiketoiminnan kulut, saadaan liiketulos (voitto/tappio). (Seppänen 2011, 38-39)

Vaikka tuloslaskelma onkin yrityksen taloudelle tärkeä mittari, se ei kuitenkaan sellaisenaan pysty täydellisesti mittaamaan yrityksen todellista talousteoreettista tulosta. Syynä on operatiivisten rahoitus -ja investointitoimintojen hankala arviointi ja mittaminen tarkasti ennen kuin yrityksen toiminta on lopetettu. (Seppänen 2011, 42)

Analysoinnin osalta tuloslaskelmassa olevia merkittäviä tekijöitä ovat: liikevaihto, liiketulos, ja nettotulos. Liikevaihto on erityisen tärkeä, mikäli yrityksen myyntipuoli sakkaa ja tulosta ei tule. Tällöin yrityksen tulevaisuudesta ei tule helppoa, jos sitä tulee laisinkaan. Liiketulos kertoo tulojen ja kulujen välisen eron eli onko toiminta

tuloksellista vai tappiollista. Nettotulos seuraa operatiivisia -ja ei-operatiivisia tuloja ja menoja, ja kertoo, onko liiketoiminta kokonaisuudessaan ollut kannattavaa. (Seppänen 2011, 42-43)

Tuloslaskelman oikaisu tarkoittaa selvittämistä tuloslaskelman sisällön osalta, jotka vastaavat mahdollisimman hyvin jatkuvan toiminnan tulosta. Laskemalla esimerkiksi kannattavuuden tunnuslukuja oikaistun tuloslaskelman perusteella, saadaan todenmukaisemmat luvut verrattuna samalla alalla toimiviin kilpailijoihin. Yksi tuloslaskelman oikaistava erä on esim. henkilöstökulut ja etenkin pienillä yrityksillä tämä kyseinen kulu voi olla hyvinkin pieni, johtuen siitä, että omistaja itse on työntekijä ja varsinaista toista työntekijää ei yrityksessä ole. Omistaja ei siis maksa itselleen palkkaa kuten työntekijälleen maksaisi, vaan voi nostaa palkan yksityisnostolla tai ottaa sen osinkona, joka on usein myös edullisempaa omistajalle verotusteknisistä syistä. (Salmi 2010, 131-137)

3.3 Tase

Tase kertoo yrityksen taloudellisen aseman tilinpäätöspäivänä. Se kertoo siis nettovarallisuuden, joka lasketaan taseen kokonaisvaroista, joista sitten vähennetään taseesta löytyvät velat. Tase antaa tietoa yrityksen varoista, joihin lukeutuvat mm. investoinnit ja resurssit. Nämä ovat tärkeitä eriä, joita yritys tarvitsee liiketoiminnan kautta saatavien tulojen tuottamiseen. Taseesta löytyy myös vieras pääoma, jota yritykset tarvitsevat toimintansa käynnistämiseen. (Seppänen 2011, 44-45)

Tuloslaskelma kertoo yrityksen kyseisen tilikauden voiton tai tappion, tämä tieto siirretään tuloslaskemasta taseeseen oman pääoman kohdalle ja siten se joko kasvattaa tai vähentää yrityksen nettovarallisuutta. Tuloslaskelma ja tase täydentävät hyvin toisiinsa, sillä tuloslaskelma toimii ikään kuin tilikauden alkavan taseen ja päättävän taseen liittäjänä (Salmi 2010, 36)

3.3.1 Vastaavaa

Tase on jaettu vastaavaan ja vastattavaan, tarkoittaen sitä, että yrityksen omaisuus luokitellaan vastaavaksi ja yrityksen pääoma luokitellaan vastattavaksi. (Salmi 2010, 35)

Taseeseen kirjattavalla omaisuudella (vastaavaa) pitää olla tulo-odotuksia, muutoin kyseinen erä on kirjattava tuloslaskelman puolelle. Mahdollisia tulo-odotuksia voivat olla vuokraaminen, myyminen tai liiketoimintaan liittyvä hankinta. Taseen vastaavaa puolella on tietty järjestys, jossa varat asetetaan järjestykseen sen mukaan, kuinka kauan niiden odotetaan tuottavan tuloja. Se kertoo myös erien rahaksi muutettavuuden helppoutta, jos erä on ylempänä, on sen rahaksi muuttaminen hitaampaa, jos taas alempana on rahaksi muuttaminen nopeampaa. Kuten kuviossa 1 ilmenee, rahavarat ovat helposti rahaksi muutettavissa, kun taas aineettomissa varallisuuserissä kestää rahaksi muuntaminen pidempään. (Seppänen 2011, 45-47)

Pitkäaikaiset varat

- Aineettomat varallisuuserät
- Aineelliset varallisuuserät
- Muut pitkäaikaiset varat

Lyhytaikaiset varat

- Vaihto-omaisuus
- Muut lyhytaikaiset varat
- Myyntisaamiset
- Rahavarat

Kuvio2 Esimerkki tase (vastaavaa).

Vastaavat ovat myös jaettu vielä pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin, toisin sanoen pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin varoihin. Pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten varojen erona on se, että pitkäaikaisten alle lukeutuvien erien odotetaan tuottavan tuloja enemmän kuin seuraavan tilikauden aikana, näitä ovat mm. koneet ja kalusto, rakennukset ja maa-alueet. Lyhytaikaisten varojen odotetaan tuottavan tuloja vain seuraavan tilikauden aikana, lyhytaikaisia varoja kutsutaan myös käyttöpääomaksi ja niihin lukeutuvat mm. vaihto-omaisuus, myyntisaamiset ja rahavarat. (Salmi 2010, 37)

3.3.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaan puoleen kuuluu rahoituksellinen puoli, eli pääomat. Oma pääoma koostuu omistajan omista sijoituksista yritykseen ja edellisten tilikausien voitoista. Omistaja voi sijoittaa yritykseensä omia varojaan tai jättää nostamatta tilikauden voitosta omaa osuuttaan. Toinen puoli pääomista on vieras pääoma, joka tarkoittaa velkaa. Velkaa voi olla pitkäaikaista ja lyhytaikaista. Pitkäaikaisiin velkoihin, joita pankit ja rahoituslaitokset myöntävät, luodaan lyhennyssuunnitelmat, sillä yrityksen pitää pystyä maksamaan otettu velka takaisin määrättyssä ajanjaksossa. Velka tuottaa myös omat kustannuksensa korkojen muodossa. Lyhytaikaisessa velassa normaalisti ei ole korkoja mukana, sillä yritys voi ostaa esimerkiksi raaka-aineita teollisuuteen ja normaalisti tätä laskua ei makseta käsirahalla vaan se otetaan laskulle, mikä kirjataan taas ostoveloiksi. Ostovelat ovat siis toimittajilta jo vastaanotetut, mutta maksamatta olevat ostot. Lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman kriittinen raja on 12 kuukautta tasepäivästä. (Seppänen 2011, 47)

Oma pääoma

- Sijoitettu oma pääoma
- Aiempien tilikausien voitot

Vieras pääoma

- Pitkäaikainen vieras pääoma
- Lyhytaikainen vieras pääoma

Kuvio 3 Esimerkki tase (vastattavaa).

Kuten tuloslaskelmassa, myös taseessa on tehtävä oikaisu, jotta tase olisi realistisesti vertailukelpoinen muihin yrityksiin. Taseesta vastaavat puolelta oikaistaan erät, joilla ei ole tulontuottamiskykyä, joita ovat mm. perustamismenot, tutkimusmenot ja kaikki muut aineettomat hyödykkeet, joilla ei ole tulo-odotuksia. Vastattavalla puolella esimerkiksi ulkomaanrahasta koostuvan vieraan pääoman valuuttakurssimuunnoksesta aiheutuvat kurssitappiot lisäävät ja kurssivoitot vähentävät vierasta pääomaa. Yleisesti taseen oikaisu on haastavampaa, kuin tuloslaskelman, sillä voi olla hyvin vaikeaa tulkitä aineettomien hyödykkeiden tuotto-odotuksia, jos niistä ei ole varmuutta. Myös korollisen ja korottoman vieraan pääoman jakaminen tulee tehdä harkitusti, ellei sitä

ole eritelty liitetiedoissa, tämä erittely vaikuttaa esimerkiksi maksuvalmiuden tunnuslukujen laskemiseen. (Salmi 2010, 138-142)

3.3.3 Jaksotukset

Yritykset voivat jaksottaa tuloja ja menoja eri tilikaudelle ja saada näin näyttämään ehkä tilikauden tulosta parempana. Eri jaksottamisen kohteita ovat mm. varaston muutos ja suunnitelman mukaiset poistot. (Salmi 2010, 40)

Varaston muutos on huomioitava jaksotuksessa, sillä varastoon saatujen valmiiden tuotteiden kustannukset ovat merkittävät. Jos yritys hankkii varastoonsa ostoina 2000€ ja yritys myy tilikauden aikana 1000€ edestä, jää varastoon vielä 1000€. Tätä 2000€ ostokulua ei silloin kokonaan luokitella kuluksi, koska vain puolet siitä käytettiin ja puolet on edelleen varastossa, tällöin tämä puolikas varastoon jäänyt osuus kirjataan varaston muutokseksi. (Salmi 2010, 41-42)

Yrityksen hankkiessa tuotannon edistämiseen tarvittavaa konetta tai kalustoa, syntyy näistä kustannuksia. Nämä kustannukset tietysti heikentävät tilikauden tulosta, mutta poistojen avulla voi tätä kuluerää jakaa kaluston oletetulle vaikutusajalle. Tällöin tilikauden väliset tulokset tasoittuvat ja niistä saadaan vertailukelpoisempia. Hankinta voi esimerkiksi olla toimintaan tarvittava auto, joka maksaa 15 000€, auton arvioiduksi teknistaloudelliseksi käyttöajaksi arvioidaan 5 vuotta, jonka jälkeen sillä ei ole taloudellista arvoa. Auton hankintahinnasta tehdään joko tasapoisto tai menojäännöspoistosuunnitelma. (Verohallinnon www-sivut 2019)

Tasapoistolla tarkoitetaan joka vuosi suoritettavaa saman suuruista poiston määrää hankinnasta, silloin hankintahinta jaetaan arvioidulla käyttöiällä ($15\ 000\text{€} / 5 = 3\ 000\text{€}$) jolloin saadaan vuosittainen poistomäärä 3000€. Tasapoistoa suositaan silloin, jos kyseillä hankinnalla oletetaan olevan yhtä suuri arvo koko 5 vuoden käyttöikänsä aikana. Menojäännöspoistolla tarkoitetaan ennalta sovittua prosenttimääräistä poistoa vuodessa, se voi kuitenkin enintään olla 25%. Jos kuviteltu hankinta on 1000€ siitä tehdään 25% menojäännöspoisto, jonka jälkeen poistoja on jäljellä vielä 750€, seuraavana

vuonna suoritetaan sama 25% poisto jne. Menojäännöspoistossa hankintahinta ei koskaan mene nolnaan, vaan hankinta kirjataan ulos silloin, kun sillä ei enää ole tulontuottamiskykyä. (Minilex www-sivut 2019)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

4.1 Yleistä tilinpäätösanalyystä

Tilinpäätösanalyysi on tilinpäätöksen pohjalta tehtävä analyysi, jossa arvioidaan yrityksen taloudellista tilannetta päätöksentekoa ajatellen. Tilinpäätösanalyysin yhtenä tarkoituksena on mahdollistaa yritysten välinen vertailu. Tämän vertailun mahdollistaa se, että tilinpäätökset ovat lainsäädännön periaatteiden mukaisesti laadittu ja ovat sillä tavoin standardoituja. Tilinpäätösanalyysin toinen tärkeä tehtävä on jo aiemmin mainittu taloudellisen tilan arviointi, mutta tarkemmin kuvailtuna tähän arviointiin lukeutuu mm. kannattavuuden, riskien ja kasvun analysointia, jotka ovat päätöksenteon kannalta erityisen merkittäviä kokonaisuuksia. (Kallunki 2014, 12-13)

Osakesijoittajien kannalta etenkin Suomessa tilinpäätösanalyysin käyttö on hyödyllisempää, kun pari vuosikymmenystä aiemmin, sillä nykyisin perinteisen tilinpäätösanalyysin rinnalle on nostettu myös osakkeen arvonmääritys sekä pääoman kustannukset. (Kallunki 2014, 13)

4.2 Analyysimallit

Analyysimalleja on erilaisia, sillä tiedon tarve on monipuolista. (Seppänen 2011, 95)

Toimiala-analyysin tarkoitus on nimensä mukaisesti analysoida koko toimialan toimintoja ja menestystä. Se auttaa myös ymmärtämään yksittäisen yrityksen sijoittumista omalla toimialallaan. Näitä tilastoja tuottavat esim. rahoituslaitokset ja korkeakoulut. (Salmi 2010, 114) (Seppänen 2011, 98)

Yritysanalyysi on yksittäisen yrityksen kattava analyysi taloustilanteesta, kilpailuky-
vystä, toimintaympäristöstä ja tulevaisuudesta. Yritysanalyysillä pyritään arvioimaan
yrityksen sisäistä toimivuutta ja selvitetään, miten yritys pystyy tuottamaan tulosta.
(Salmi 2010, 114)

Perinteinen tilinpäätösanalyysi suunnataan yksittäiseen yritykseen tai konserniin ja sii-
hen lukeutuu tilinpäätöksen pohjalta tehtävä tunnuslukuanalyysi, joita on helppo ver-
rata tilikausien välillä. Tunnuslukuanalyysissä on useampi tulkintatapa, sillä niitä voi-
daan tarkastella absoluuttisella tasolla, joka on saatu pitkäaikaisten kokemuksien ja
keskilukujen kautta. Tällä tavoin voidaan rakentaa ohjearvoja joillekin tunnusluvuille
esim. Erinomainen yli 15%, Hyvä 15-10% Tyydyttävä 10-5% ja Huono alle 5%. Tun-
nuslukuja on hyvä tarkastella pidemmältä aikajaksolta, sillä silloin saadaan vakaampi
kuva tunnusluvun suunnasta. Jo aikaisemmin mainitsemat ohjeelliset arvot ovat siinä
mielessä huonoja, että harvoin tunnuslukujen tasot ovat samaa luokkaa myös eri toi-
mialoilla, mikä merkitsee sitä, että vertailuun ei kannata ottaa pelkkien tunnuslukujen
valossa eri toimialoilta olevia yrityksiä. Myös vertailtavien yritysten kokoero on syytä
huomioida, sillä jos toisen yrityksen liikevaihto on 2000M€ ja toisen 5M€ painivat
nämä yrityksen aivan eri sarjoissa ja ovat ne siten vertailukelvottomia keskenään. Tun-
nuslukuja on myös helppo käyttää tavoitteiden asettamisessa, sillä niiden kehitystä on
helppo seurata, hieman pidemmälläkin aikajaksolla. Tunnuslukuanalyysin lisäksi voi-
daan käyttää myös kassavirta-analyysia, jossa seurataan kassaan tulevaa ja kassasta
lähtevää rahaa. (Seppänen 2011, 111-116)

Sijoitusanalyysi on sijoittajien mielenkiinnon kohde, sillä yrityksen ulkopuolisen si-
joittavan henkilön mielenkiinto kohdistuu omien varojensa kasvuun ja erityisesti tule-
vaisuuteen ja odotuksiin. Valitettavasti kasvuodotukset, jotka kohdistuvat jo liiaksi tu-
levaisuuteen voivat aiheuttaa kupla -efektin, jossa riskit kasvavat suureksi. (Salmi
2010, 114)

4.3 Tilinpäätösanalyysin käyttäjät

Tilinpäätösanalyysin käyttäjiä ovat pääsääntöisesti yritysten eri sidosryhmät, joilla jokaisella ovat omat intressinsä. Omistajia kiinnostaa yrityksen arvonnousu ja osingonjako, jotka ovat tuottoa heille. Luonnollisesti yritys, jolla on huimat odotukset tulevaisuutta ajatellen sisältää myös riskiä valtavasti. Voidaan sanoa, että tuotto-odotukset ja riski kulkevat käsi kädessä. Omistajat eli sijoittajat pitävät tilinpäätöksen tietoja elintärkeinä miettiessään osakkeidensa myyntiä tai uusien osakkeiden ostoa. Jos yritys on pieni, eikä sitä ole listattuna pörssissä, on sijoittajan itse tehtävä yrityksen tilinpäätöstietojen perusteella tilinpäätösanalyysi. Jos taas kyseessä on yritys, joka on listattuna pörssiin, tekevät sijoitusanalyytikot tilinpäätösanalyysin kyseisestä yrityksestä, tosin analytikoitten palvelut ovat usein maksullisia. (Kallunki 2014, 15-16)

Yrityksen rahoittajat ja tavarantoimittajat ovat yksi keskeinen tilinpäätösanalyysiä tarvitseva sidosryhmä, sillä rahoittajan eli esim. pankin näkökulmasta he haluavat tutkia tilinpäätösanalyysiä pitkäaikaisten velkojen osalta ja siitä, kuinka kykenevä yritys on maksamaan velkojaan takaisin ja meneekö lainan lyhennys aikataulussa jne. Tavarantoimittajia kiinnostaa se, kuinka vahvasti yrityksen maksuvalmius toimii. Toimittaessa esim. raaka-aineita yritykselle, kertyy tavarantoimittajalle myyntisaaminen, jonka maksusuorituksen tavarantoimittaja tietysti haluaa mahdollisimman pian. Jos yrityksen lyhyen aikavälin maksuvalmius on huono, se aiheuttaa tavarantoimittajalle harmaita hiuksia. Tavarantoimittajien kannalta asiaa auttaa Suomen asiakastiedon tuottamat luottokelpoisuusluokittelut suuresta määrästä suomalaisia yrityksiä (Kallunki 2014, 16-17)

Yrityksen asiakkaat haluavat varmuutta toimituksiin, käytönaikaista asiakastukea ja takuuta tuotteille. Asiakas odottaa saavansa tuotteensa tai palvelunsa valmistajalta, mutta jos valmistaja ajautuu konkurssiin tai ei vain muuten kykene vastaamaan tilauksiin, syntyy ongelmia. Tilinpäätöstiedot auttavat siinä määrin asiakasta, että tarkastelemalla ja analysoimalla yrityksen taloudellisia resursseja, voidaan nähdä, onko yritys kykenevä hoitamaan tilauksen. Jos analyysistä käy ilmi, että yrityksellä on selkeitä vaikeuksia, kannattaa suurempien ja pitkäkestoisempien tilausten hankintaa harkita pidempään. (Kallunki 2014, 17-18)

Yrityksen johto seuraa kiivaasti taloudellista menestymistä, josta he tietysti ovat vastuussa. Yrityksen johdolle suoritusmittarina toimii tilinpäätös. Mikäli tilinpäätös on suotuista, voidaan sitä juhlia. Mikäli tulee odottamattomia tappioita, on syytä miettiä mistä huono kausi johtui. Yrityksen johdolla voi olla myös palkkiojärjestelmä työntekijöilleen, joka on yrityksen tulokseen sidonnainen. (Kallunki 2014, 18-19)

Yksi keskeinen käyttäjäryhmä ovat viranomaiset, etenkin veroviranomaiset. Tilinpäätösanalyysia käyttävät siis veroviranomaiset, jotka analysoivat yrityksen verotettavaa tulosta tilikausikohtaisesti. Tilinpäätökset Suomessa laadittiinkin alkujaan juuri veroviranomaisten käyttöön. Viranomaiset myös valvovat yritysten tiedonantovelvollisuutta. Tarkoittaen sitä, että yritys on velvollinen ilmoittamaan viipymättä tiedossa olevista taloudellisiin asioihin liittyvistä tiedoista. Suomessa tätä tiedonantovelvollisuutta valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta myös valvoo tilinpäätöstietojen oikeellisuutta. (Kallunki 2014, 18-19)

4.4 Tilinpäätösanalyysin ongelmat

Tilinpäätösanalyysit kehittyvät jatkuvasti ja on jo pitkälle ammattimaista toimintaa. Tilinpäätösanalyysissa käytettäviä tunnuslukuja on kehitetty valtavia määriä, osa niistä on vakiinnuttanut paikkansa paremmin kuin toiset ja ovat arkipäiväisessä käytössä. Tunnuslukujen osalta on tärkeää, että tunnusluku on tasan tarkkaan sitä, mitä sillä on haluttu ilmaisevan. Tunnuslukujen käytössä luotettavuus on oletetusti korkea, sillä tunnuslukujen laskuun on selkeät kaavat. Vaikka tunnuslukujen kaavat ovat selkeät, löytyy aina poikkeamia eri analyytikkojen välillä. Tunnuslukujen laskennassa on tärkeää, että tietää mitä on tekemässä, ja pystyy perustelemaan, miksi vastaus on juuri tämä. Tunnuslukujen laskentaan on olemassa erilaisia tietokoneohjelmia, joihin syötetään luvut ja kone tuottaa vastaukset. Ohjelma on hyödyllinen, mutta voi koitua ongelmaksi, sillä siirrettäessä tiedot tilinpäätöksestä laskentaohjelmaan, voi unohtua mitä nämä tunnusluvut oikeasti tarkoittavat ja miten ne rakentuvat. Tunnusluvut ovat hyviä apuvälineitä johtopäätöksiin ja kannanottoihin, mutta yksinään ehkä hieman liian kevyitä. (Salmi 2010, 127-128)

Kirjanpidollisesta näkökulmasta ongelmallisen asian tekee pelkkien liiketapahtumien kirjaaminen, sillä esim. raaka-ainehankinnan näkyvät tuloslaskelmassa tuotteen myynnin jälkeen. Myös henkinen pääoma on asia, jota ei voi kirjata kuten vaikka brändi. (Salmi 2010, 128)

Kirjanpidon normisto ei ole kovin tiukka, mikä mahdollistaa analyysien välillä vaihtelua ja siten on pidettävä mielessä tulkinnanvaraisuus analyysia luettaessa. Erilaisilla jaksotusratkaisuilla kuten poistosuunnitelman muuttamisella yritetään parantaa tulosta. (Salmi 2010, 129)

Tilinpäätösajankohdalla on myös vaikutusta, sillä tase kuvaa vain hetkeä tilinpäätöspäivänä. Tehtäessä analyysia pitää muistaa, että analyysi on koottu tapahtumista, jotka ovat jo historiaa. Historian avulla ei voi tehdä mielin määrin arvioita, sillä tulevaisuutta on mahdotonta ennustaa ja tämän päivän tilanne toimii lähtökohtana huomiselle. (Salmi 2010, 130)

5 TUNNUSLUVUT JA TULKINTA

5.1 Kannattavuus

Kannattavuuden perusajatus on saada rahaa enemmän kuin sitä käytetään, eli käytännössä yrityksen liikevaihdon tulisi olla suurempi kuin saman ajanjakson aikana olevat kulut. Liikevaihto koostuu yrityksen tekemistä myynneistä ja kustannukset tuotannon, myynnin sekä niiden tukipalvelujen ylläpidosta. Kustannukset eritellään kiinteisiin -ja muuttuviin kustannuksiin siten, että tuotannosta riippumattomat kustannukset ovat kiinteitä ja taas tuotannosta riippuvaiset ovat muuttuvia kustannuksia. (Seppänen 2011, 124) Yrityksen kokonaiskannattavuus ilmenee siis tilinpäätöstiedoista, mutta tarkempia kannattavuuden tapahtumia voidaan kuvata erilaisilla kannattavuutta kuvaavilla tunnusluvuilla, jotka suhteutetaan yleensä liikevaihtoon ja pääomaan. (Alma Talent www-sivut 2019)

5.1.1 Liikevoitto-%

Liikevoittoprosentti kertoo kuinka paljon liiketoiminta tuottaa suhteessa liikevaihtoon. Liikevoittoprosentti lasketaan jakamalla liikevoitto liiketoiminnan tuotoilla. Liikevoitto on summa, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään toimintaan liittyvät kulut, poistot ja vieraan pääoman kulut. (Alma Talent www-sivut 2019) Liikevoittoprosentti on hyvin vertailukeloinen saman toimialan yrityksillä, mutta eri toimialojen vertailu voi vääristää tulosta. Esimerkkinä voidaan ottaa ohjearvona 10% toiselta alalta, kun taas kaupan alalla se on reilusti pienempi, sillä hävikki ja ostohinnat ovat merkittäviä kustannuseriä. (Karikorpi 2010, 157) Liikevoittoprosenttia laskettaessa liiketulosprosentissa ei ole mukana rahoituskuluja, jolloin velallinen ja velaton yritys ovat vielä samalla tasolla. Mikäli yrityksellä on paljon pääomaa, liiketulosprosentti on

myös yleensä korkea. Jos tulos on negatiivinen, viittaa se ongelmiin operatiivisen toiminnan puolella. (Vilkkumaa 2010, 47) Liikevoittoprosentin laskukaava on seuraava.

$$\text{Liikevoitto -\%} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100$$

5.1.2 Käyttökate-%

Yksi yleisistä kannattavuutta kuvastavista tulosprosentteista on käyttökate-%. Käyttökatteesta ilmenee yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulos ennen poistoja, rahoituseriä sekä veroja. Se kertoo myös katteen määrän, kun liikevaihdosta on vähennetty toimintakulut. Käyttökate lasketaan lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentti saadaan, kun jaetaan käyttökate liikevaihdolla. (Alma Talent www-sivut 2019)

Käyttökateprosentista on vaikea antaa yleistä ohjearvoa, sillä vaihtelu toimialoittain on merkittävä. Yritykset eivät välttämättä ole vertailukelpoisia, vaikka toiminta olisi-kin samalla alalla, sillä jos yritys omistaa tuotantovälineensä, kirjataan niistä tulevat kulut poistoihin ja rahoituskuluihin, mikä parantaa katetta. Jos yritys vuokraa tuotantovälineensä, kulu kohdistuu käyttökateen yläpuolelle vuokrakuluiksi. Tämän ”ongelman” voi kuitenkin ratkaista käyttämällä käyttökateen rinnalla käyttökate + vuokrat -tunnuslukua. Jos arvioidaan kannattavuutta pelkästään käyttökatteella, on otettava huomioon historiallinen katteen kehitys ja käyttökateen riittävyys veroihin, lainanhoitoon, investointeihin ja voitonjakoon. (Alma Talent www-sivut 2019) Alla käyttökateprosentin laskukaava.

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Vaikka tunnusluvulle on hankala asettaa yleispätevää arvoa, on Yritystutkimus ry antanut toimialakohtaiset ohjearvot teollisuuden alalle 5-20% kaupan alalle 2-10% ja palvelualalle 5-15% (Yritystutkimus ry 2017, 64)

5.1.3 Kokonaispääoman tuotto-%

Kokonaispääoman tuotto kertoo sen, kuinka paljon tuottoa kertyy pääomalle, joka on sidottu yritystoimintaan. Laskukaava toteutetaan lisäämällä voitto, rahoituskulut ja verot yhteen ja sen jälkeen jaetaan saatu luku kokonaispääomalla. (Yritystutkimus ry 2017, 66-67)

Tunnusluvun tulkintaa kuvastaa paremmin se, kuinka yritys huolehtii sen käytössä olevasta kokonaispääomastaan. Yritys pyrkii tuottamaan lisäarvoa kuluttamilleen tuotantekijöille ja tämä lisäarvo jakautuu omistajien, yhteiskunnan ja rahoittajien välillä, toisin sanoen nettotuloksen, verojen ja rahoittajien kesken. Kokonaispääoman tuottoa arvioidessa voidaan apuna käyttää valtion pitkiä joukkovelkakirjalainojen korkoja, sillä jos yrityksen tuottama lisäarvon tuotto ylittää korkojen tason, on yritys onnistunut tuottamaan lisäarvoa sidotuille resursseilleen. (Alma Talent www-sivut 2019)

Kokonaispääoman tuotto-% arvioinnissa on syytä huomioida, että suuremmat investoinnit eivät välttämättä ehdi tuottamaan tulosta samalla tilikaudella, mikä voi aiheuttaa ongelmia tunnusluvun kehityksessä. On myös hyvä huomioida, että pääomaa, joka on sitoutunut yritykseen, ei välttämättä kuvaa tilinpäätösajankohtana toimintaan sidottua keskimääräistä pääomaa, vaan tunnusluvun pääomana pitäisi käyttää pääomaa, jonka ansiosta kyseisen tilikauden tulos on saavutettu. (Salmi 2010, 227-228)

Vaikka yrityksen tulos olisi negatiivinen, voi pääoman tuoton arvo olla hyvä. Tämän aiheuttaa tuloslaskelman suuret rahoituskulut ja verot, jotka lisätään tulokseen, käytännössä siis omistaja ei ole tuloksesta saanut mitään, vaan rahoittaja ja verottaja ovat saaneet koko tuloksen. (Alma Talent www-sivut 2019)

Kokonaispääoman tuotto-% laskukaava on seuraava.

$$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Voitto+Rahoituskulut+Verot}}{\text{Kokonaispääoma}} \times 100$$

Tunnuslukua voi hyvin verrata eri yrityksiin, jopa toimialoista huolimatta. Viitteellisinä ohjearvoina tunnusluvulle on annettu seuraavat arvot:

- Hyvä yli 10%
- Tyydyttävä 5-10%
- Heikko alle 5%

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.1.4 Sijoitetun pääoman tuotto-%

Kuten jo nimikin sen kertoo, sijoitetun pääoman tuotto-% osoittaa tuoton määrän sijoitettua pääomaa kohtaan. Kyseessä on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista tunnusluvuista, joka mittaa yrityksen kannattavuutta. (Vilkkumaa 2010, 45)

Sijoitettua pääomaa ovat lähes aina yrityksen oma pääoma sekä vieras pääoma. Sijoittajilla, eli tässä tapauksessa yrityksen omistajilla ja vieraan pääoman antajilla eli velkojilla on omat tuotto-odotuksensa sijoittamalleen pääomalleen. Yrityksen omistajat saavat tuottoa sijoittamalleen pääomalleen lähinnä osingon muodossa, kun taas velkojat saavat sijoittamalleen velkapääomalleen korkotuottoa. (Vilkkumaa 2010, 45)

Yrityksen liiketoiminnan riskin taso vaikuttaa sijoitetun pääoman tuoton tasoon, eli jos riski on suuri, omistaja vaatii myös suurempaa sijoitetun pääoman tuottoa. Kuten jo aiemmin mainittu, sijoitetun pääoman tuotto-% on yksi parhaista kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista ja se sopii myös hyvin vertailumateriaaliksi toimialojen välillä. Tunnuslukua on hyvä tarkkailla pidemmältä ajanjaksolta, eikä niinkään tehdä päätöksiä lyhyen aikavälin tarkastelulla, sillä se ei välttämättä tuo kaivattua luotettavuutta ja hyvää perustaa päätöksenteolle. Tunnusluku on siis erinomainen vertailuväline toimitusjohtajalle, kun suunnataan katsetta kilpailijoihin. Jos tunnusluku poikkeaa

suuresti heikompaan suuntaan, on se merkki toimitusjohtajalle, että jotain on tehtävä. (Vilkkumaa 2010, 46)

Sijoitetun pääoman tuotto-% laskukaava on seuraava.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Sijoitettu pääoma} + \text{Korolliset velat}} \times 100$$

Viitteellisenä ohjearvona tunnusluvulle on annettu seuraavat arvot:

- Erinomainen yli 15%
- Hyvä 10-15%
- Tyydyttävä 6-10%
- Välttävä 3-6%
- Heikko alle 3%

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.1.5 Oman pääoman tuotto-%

Tämän tunnusluvun tarkoituksena on kertoa kuinka paljon kyseiseltä tilikaudelta omistajien sijoitukset saavat tuottoa. Yrityksen omaan pääomaan lukeutuu omistajien sijoitukset, arvonkorotukset ja yritykseen kertyneet voitot. Oman pääoman tuottoon vaikuttaa osingonjako osakkaille. Oman pääoman tuottotaso on pitkälti omistajien asettamien tuottovaatimusten mukainen, lähtökohtana tietysti saada aikaan vieraan pääoman lisäksi tuottoa myös omalle pääomalle. Koska oman pääoman tuoton riski on suuri, tulisi myös tuoton nousta riskittömän sijoituksen tuottoa suuremmaksi. Riskittömän sijoituksen tuottoa verrataan valtion joukkovelkakirjalainojen tuottotasoon. (Vilkkumaa 2010, 46) Tunnusluku sopii vertailuun yritysten välillä toimialasta riippumatta. (Alma Talent www-sivut 2019)

Oman pääoman tuotto -% laskukaava on seuraava

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Ohjeellisina viitearvoina oman pääoman tuotto-% on annettu seuraavat arvot:

- Erinomainen yli 20%
- Hyvä 15-20%
- Tyydyttävä 10-15%
- Välttävä 5-10%
- Heikko alle 5%

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.2 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen toiminnan rahoituksen tasapainoa, eli onko yritystä rahoitettu ulkopuolisella eli vieraalla pääomalla vai omalla pääomalla. Jos yrityksellä on omaa pääomaa riittävästi suhteutettuna vieraaseen pääomaan, on tilanne silloin hyvä, sillä silloin liiketoiminnan riski pienenee ja yrityksellä on pelivaraa selvitä heikomman ajanjakson läpi. Heikompi ajanjakso kuvastaa siis tappiollista tuloista ja tappio vähentää omaa pääomaa, mutta vakavaraisella yrityksellä on vankka oma pääoma ja se kykenee sietämään tappiot. (Karikorpi 2010, 111-116)

Hyvä vakavaraisuus antaa yritykselle tilaa hengittää ja tekee yrityksestä itsenäisemmän, eikä ole niinkään riippuvainen ulkopuolisesta rahoituksesta, jolloin tulee mukaan lainan antajien ehtoja ja vaatimuksia. Vakavaraisen yrityksen on myös helpompi saada hankinnoilleen maksuaikaa. (Vilkkumaa 2010, 50)

5.2.1 Omavaraisuusaste -%

Omavaraisuusaste-% kertoo, miten suuri osa yrityksen koko pääomasta on yrityksen omaa pääomaa. Tämän lisäksi se mittaa yrityksen tappionsietokykyä ja pitkän tähtäimen sitoumuksista selviämistä. Mitä korkeampi saatu arvo on, sitä vakaammalla pohjalla on myös yrityksen liiketoiminta. (Vilkkumaa 2010, 50)

Erityisesti vanhemmilla yrityksillä omavaraisuusaste on paremmalla tasolla kuin aloittavalla yrityksellä, sillä aloittavalla yrityksellä on enemmän velkaa, kun taas vanhempi yritys on jo lyhentänyt tai jopa maksanut velkansa lähes kokonaan pois. (Vilkkumaa 2010, 50)

Omavaraisuusaste -% lasketaan seuraavalla kaavalla

$$\text{Omavaraisuusaste -\%} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Ohjeellisina viitearvoina omavaraisuusaste -% on annettu seuraavat arvot:

• Erinomainen	yli 50%
• Hyvä	35-50%
• Tyydyttävä	25-35%
• Välttävä	15-25%
• Heikko	alle 15%

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.2.2 Nettovelkaantumisaste -% (Net gearing)

Tunnusluvun tarkoitus on kuvata yrityksen velkaantuneisuutta, joten tässä tunnusluvussa otetaan huomioon omistajien sijoittamat omat pääomat ja suhteutetaan sitä korollisiin velkoihin. (Vilkkumaa 2010, 51)

Nettovelka tarkoittaa korollisen velan määrää, kun siitä on vähennetty likvidit varat. Nettovelkaantumisaste taas osoittaa, miten pitkälle yrityksen likvidit varat riittävät korollisten velkojen maksuun, ja sitä riittääkö oma pääoma vielä velkojen poismaksuun. (Alma Talent www-sivut 2019)

Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava se, että mitä suurempi on tunnusluvun arvo, sitä heikompi on myös yrityksen velkaantuneisuus. Korkea velkaantuneisuus aiheuttaa ongelmia yritykselle, esimerkiksi rajoittaa yrityksen kasvumahdollisuuksia ja kaventaa yrityksen taloudellista liikkumavaraa. Tunnusluvun arvon noustessa suuremmaksi, heikkenevät myös mahdollisuudet lisärahoitukseen rahoittajilta. (Vilkkumaa 2010, 51)

Tunnusluvun matala arvo ei tarkoita, että yritys saa lisärahoitusta heti tarvittaessa, vaan lainanantajat arvioivat tulevaisuutta ja lainanhoitokykyä (korot ja lyhennykset). Tunnusluvun arvo voi olla myös negatiivinen, joka tarkoittaa, että yrityksellä ei ole korollista velkaa tai ne pystytään maksamaan takaisin kassavaroista. (Alma Talent www-sivut 2019)

Nettovelkaantumisaste -% lasketaan seuraavalla kaavalla

$$\text{Nettovelkaantumisaste -\%} = \frac{\text{Korolliset velat - Likvidit varat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$$

Ohjeellisina viitearvoina tunnusluvulle toimivat seuraavat arvot:

• Erinomainen	alle 10%
• Hyvä	10-60%
• Tyydyttävä	60-120%
• Välttävä	120-200%
• Heikko	yli 200%

Tunnusluku on vertailukelpoinen toimialasta riippumatta. (Alma Talent www-sivut 2019)

5.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella eli likviditeetillä tarkoitetaan yrityksen kykyä suoriutua maksuisiaan, eli käytännössä erilaiset juoksevat kulut kuten palkat ja verot lukeutuvat näihin maksuihin. (Vilkkumaa 2010, 48) Jos yrityksen maksuvalmius on heikko, ei se silloin pysty maksamaan tarvittavia lyhytaikaisia velkoja pois, joka aiheuttaa maksuviiveitä tai maksuhäiriöitä. Jos maksuja jää maksamatta, eikä lisärahoitusta saada ulkopuolelta tulee yrityksestä maksukyvytön, mikä tarkoittaa konkurssiriskiä. Maksuvalmiutta on mahdollista seurata tasesuhteisiin perustuvilla tunnusluvuilla. (Yritystutkimus 2017, 69)

Tässä luvussa käsitellään myös kahta liiketoiminnan tehokkuuteen liittyvää kiertonopeuden tunnuslukua. Kiertonopeuden tunnuslukujen avulla on mahdollista seurata yrityksen taloudellisuutta ja tehokkuutta. Näiden tunnuslukujen avulla on helppo asettaa

tavoitteita tulevaisuudelle ja jos realistiset tavoitteet saavutetaan, tuloksena on usein tehostunut liiketoiminta. (Vilkkumaa 2010, 52)

5.3.1 Quick ratio

Quick ratio, toiselta nimeltään happotesti, mittaa sitä, kuinka kauan yrityksen likvidit varat, eli nopeasti rahaksi muutettavat varat riittävät erilaisiin lyhyen ajan velkoihin. Nopeasti rahaksi muutettavia eriä ovat mm. käteisraha ja rahat käyttötilillä. Tunnusluvulla mitataan yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskureita. Rahoituspuskureiden ollessa liian pieniä, on yrityksellä vaikeuksia selvittää yllättävistä kuluista. Tunnusluvun laskeminen ja käyttö on hyvin yksinkertaista, sillä vertailu on helppoa myös toimialasta riippumatta. Tunnusluvun vedenjakajana toimii yleensä arvo 1, se tarkoittaa, että yritys pystyy maksamaan erääntyvät velkansa. Jos arvo on pienempi kuin 1, niin maksuvalmius on heikompaa, jos taas suurempi kuin 1 on likviditeetti parempi. Tunnusluvun ollessa alle 0,5 kannattaa myyjän miettiä myyntisuhdetta asiakkaaseen, sillä luotolla myyminen voi koitua taloudelliseksi ongelmaksi. Etenkin pienemmässä yrityksessä jos asiakas ajautuu maksuvaikeuksiin, eikä kykene suorittamaan ostovelkojaan. Mahdollisia keinoja tilanteeseen on luotolle myymisen jatkaminen ja toivoa, että asiakas kykenee maksamaan tai vakuuden/käteissuorituksen maksamista. (Vilkkumaa 2010, 49)

Quick ration laskukaava muodostuu seuraavasti

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen velka}}$$

Quick ratiolle ohjeellisina viitearvoina ovat seuraavat arvot

- Erinomainen yli 1,5
- Hyvä 1-1,5
- Tyydyttävä 0,5-1
- Välttävä 0,3-0,5
- Heikko alle 0,3

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.3.2 Current ratio

Current ratio toimii pitkälti samalla tavoin kuin Quick ratio, mutta erona on se, että tässä tunnusluvussa huomioon otetaan myös varastossa olevat tavarat, tuotteet, raaka-aineet jne. Tämän ideana on, että yritys voisi myydä varaston sisältöä saadakseen lyhytaikaiset velat kuitattua. Tämä käytännössä tarkoittaa, että tarkastelujakso on hie- man pidempi kuin Quick ratioissa. (Vilkkumaa 2010, 50)

Tunnuslukua tarkastellessa on syytä katsoa kehitystä muutaman vuoden ajalta, jotta saadaan parempi kuva tunnusluvun tasosta. Tunnuslukua voi verrata toimialasta riip- pumatta. Tunnusluvun tasoa pidetään erinomaisena, jos se ylittää arvon 2,5, käytän- nössä tämä siis tarkoittaa, että yrityksen vaihto-omaisuus, lyhytaikaiset saamiset, rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusomaisuuspaperit ovat 2,5 kertaa suuremmat kuin yrityk- sen lyhytaikainen velka. (Alma Talent www-sivut 2019)

Current ration laskukaava on seuraava

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{Vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikainen velka}}$$

Ohjeellisena viitearvona tunnusluvulle on annettu seuraavat arvot:

• Erinomainen	yli 2,5
• Hyvä	2-2,5
• Tyydyttävä	1,5-2
• Välttävä	1-1,5
• Heikko	alle 1

(Alma Talent www-sivut 2019)

5.3.3 Ostovelkojen kiertoaika

Tunnusluku kertoo kuinka monta päivää keskimäärin yrityksellä kestää maksaa osto- velkansa. Ostovelkoja ovat erilaiset raaka-aine hankinnat ja tuotantoon tarvittavat ma- teriaalit. Ostovelkoja tullessa, yritykselle annetaan sopimuksen mukaiset maksuajat

kutakin ostovelkaa (laskua) kohden. Yleensä laskussa on mukana käteisalennus vaihtoehto, joka tarkoittaa, että jos yritys maksaa kyseisen laskun esimerkiksi 14 päivän sisällä laskun päiväyksestä, saavat he tietyn prosentin laskun kokonaissummasta alennusta. Nämä käteisalennukset kannattaa hyödyntää, jos se vaan suinkin on mahdollista yrityksen maksuvalmiuden puitteissa. Jos taas ostovelkojen kiertoaika venähtää pitkäksi, ilmaisee se silloin maksuvaikeuksista, tosin pelkästään pitkällä kiertojalla ei voi tuomita, että yritys olisi maksuvaikeuksissa, vaan silloin on seurattava myös muita maksuvalmiuden tunnuslukuja. Perussääntönä on, että ostovelkojen kiertoaika tulisi vähintäänkin olla saman pituinen kuin myyntisaamisten kiertoaika, mielusti hieman pidempikin. Mitä pidempi ostovelkojen kiertoaika on, sitä suuremman osan tuotantokelijöiden toimittajat rahoittavat yritystä. (Kallunki 2014, 131)

Ostovelkojen kiertojajan laskukaava on seuraava

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Ostot} + \text{Ulkopuoliset palvelut}} \times 365$$

Tunnusluvulle on hankala antaa yleispätevää arvoa, sillä arvot vaihtelevat toimialoittain. Tyypillisesti yritysten ostovelkojen kiertoaika on 15-25 päivää (Vilkkumaa 2010, 54)

5.3.4 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertojalla mitataan aikaa, joka keskimäärin kuluu myyntisaamisten perimiseen asiakkailta. Päinvastoin kuten ostovelkojen kiertojassa, myyntisaamisten kiertojassa on tärkeää saada mahdollisimman lyhyt kiertoaika, sillä silloin yritykselle tulee myyntisaamisista käyttöönsä nopeammin pääomaa. Yritys voi nopeuttaa myyntisaamisten kiertoaikansa antamalla asiakkailleen käteisalennusmahdollisuuden, esimerkiksi 14pv -2% normaalin 30pv netto maksuehdon lisäksi. Jos maksuehdon mukaiset päivät eivät riitä rahan saamiseen, on silloin tehostettava perinnän toimia. (Kallunki 2010, 129)

Tunnuslukua voi käyttää vertailussa saman alan kilpailijoihin, mutta ei niinkään toisiin toimialoihin. Jos yrityksen omat maksuaikaehdot eroavat suuresti alan sisäisessä vertailussa, tulee johtoportaan ryhtyä merkittäviin parannuksiin. (Vilkkumaa 2010, 53)

Myyntisaamisten kiertoajan laskukaava on seuraava

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = \frac{\text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 365$$

Tunnusluvulle ei voida antaa yleispätevää ohjearvoa, sillä tunnusluku on toimialakohmainen, jolloin on syytä tutkia kyseisen toimialan keskimääräisiä maksuaikoja. Tyypillisesti yritysten myyntisaamisten kiertoaika on 10-20 päivää (Kallunki 2010, 130)

6 CASE YRITYKSEN TILINPÄÄTÖSANALYYSI

6.1 Case yritys

Case yritys on yksityisen sosiaalialan yritys ja on jo yli 20 vuotta vanha. Työntekijöitä yrityksellä on 8-10, riippuen vuosijankohdasta. Yritys on pieni kirjanpitovelvollinen. Yrityksestä saatuja arvoja verrattaessa toimialaan, saadaan toimialan keskiarvoluemat Suomen asiakastieto Oy:ltä. Toimialalla toimivia yrityksiä on vuositasolla ollut seuraavasti (2014) 382, (2015) 337, (2016) 323, (2017) 150 yritystä.

6.2 Kannattavuus

Tässä tutkimuksessa yrityksen kannattavuutta mitataan viidellä eri tunnusluvulla. Nämä tunnusluvut ovat Liikevoitto-%, Käyttökate-%, Kokonaispääoman tuotto-%, Sijoitetun pääoman tuotto-% ja Oman pääoman tuotto-%. Näiden kannattavuuden tunnuslukujen arvoja verrataan Suomen asiakastieto Oy:n mukaisiin toimialan keskiarvoihin neljän vuoden ajanjaksolta.

Liikevoitto-%

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	4,0 %	1,3 %	1,9 %	5,9 %
Toimiala	7,9 %	7,6 %	8,9 %	8,7 %

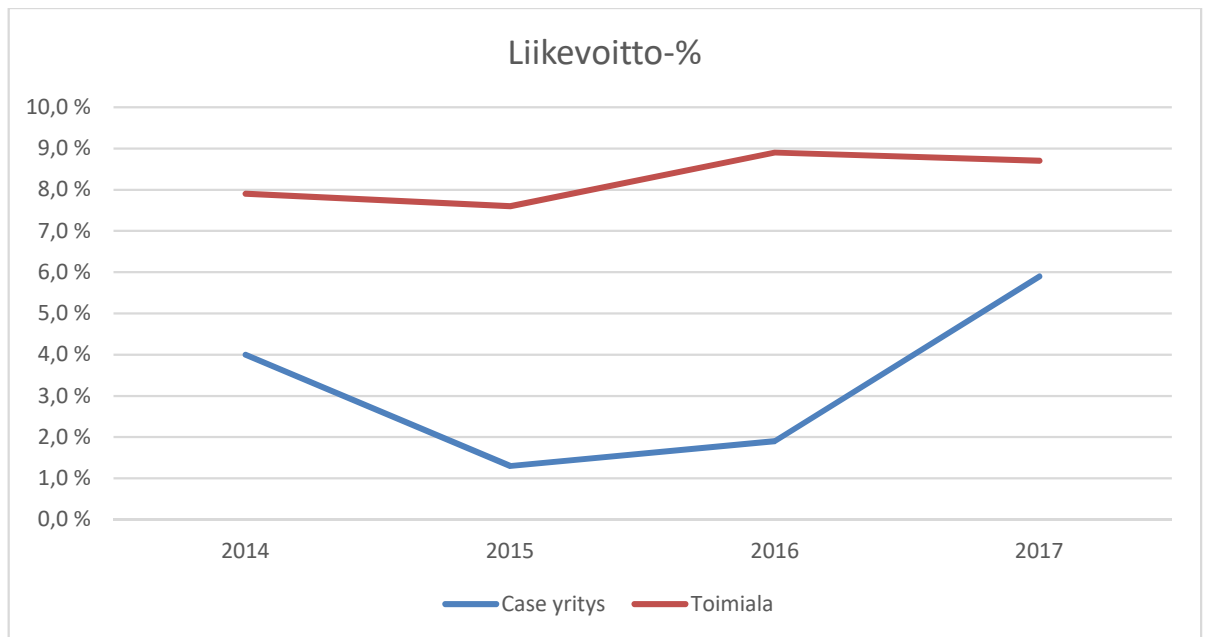
Kuvio 4 Liikevoitto-%

Yrityksen liikevoittoprosentti on vertailujakson aikana ollut huomattavasti pienempi verrattuna toimialan keskiarvoon. Toimialan keskiarvon pyöriessä 8-9% paikkeilla, on yrityksen saama tunnusluvun arvo pääosin ollut reilun 1% - 4% välillä. Kuitenkin vertailujakson viimeisenä vuotena yrityksen liikevoittoprosentti on kasvanut neljä

prosenttia, joka on hyvin positiivinen suunta. Vertailujakson viimeisen vuoden positiivinen suuntaus johtuu pienestä lisätuotosta liiketoiminnan muissa tuotoissa, kun sitä aikaisemmissa vuosissa ei ollut lainkaan. Syitä yrityksen heikolle liikevoitolle ovat suuret henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut. Henkilöstökulut ovat järjestään ainakin yli kolmanneksen liikevaihdon määrästä, toisaalta kyseisellä alalla työ on hyvin vastuullista ja korvaus työstä on myös sen mukainen. Lisäksi työaika on päivittäistä 24/7 periaatteella, joten työstä maksetaan myös hyvin paljon lisiä. Liiketoiminnan muihin kuluihin yrityksellä kuluu vertailujakson aikana lähestulkoon 40% liikevaihdosta. Näihin kuluihin lukeutuu suurimpana vaikuttajana toimitilavuokrat, joka käsittää yli puolet liiketoiminnan muista kuluista. Toimitilavuokrakulujen määrä ei ilmene oikaistusta tuloslaskelmasta, vaan asiaan saatiin selvyys yrityksen kanssa käymästä keskustelusta.

Yrityksen ostot ovat pysyneet maltillisina samalla tasolla, eikä myöskään suunnitelmien mukaisissa poistoissa ole tapahtunut merkittävän suuria muutoksia. Poistot ovat kuitenkin mukavasti vähentymään päin ja ovat lyhentyneet noin 15 tuhannen edestä silmäillessä vertailujakson alkua ja loppua.

Oleellisimmasta tiedosta, eli liikevaihdosta, on huomioitava, että se on koko vertailujakson aikana ollut laskevassa trendissä. Liikevaihto on pienentynyt vertailujakson alusta lähes 40 tuhatta, joka tietysti vaikuttaa oleellisesti tunnuslukuun. Yrityksen on hyvä miettiä olisiko myyntiä mahdollista kasvattaa.

Kuvio 5 Liikevoitto-%.

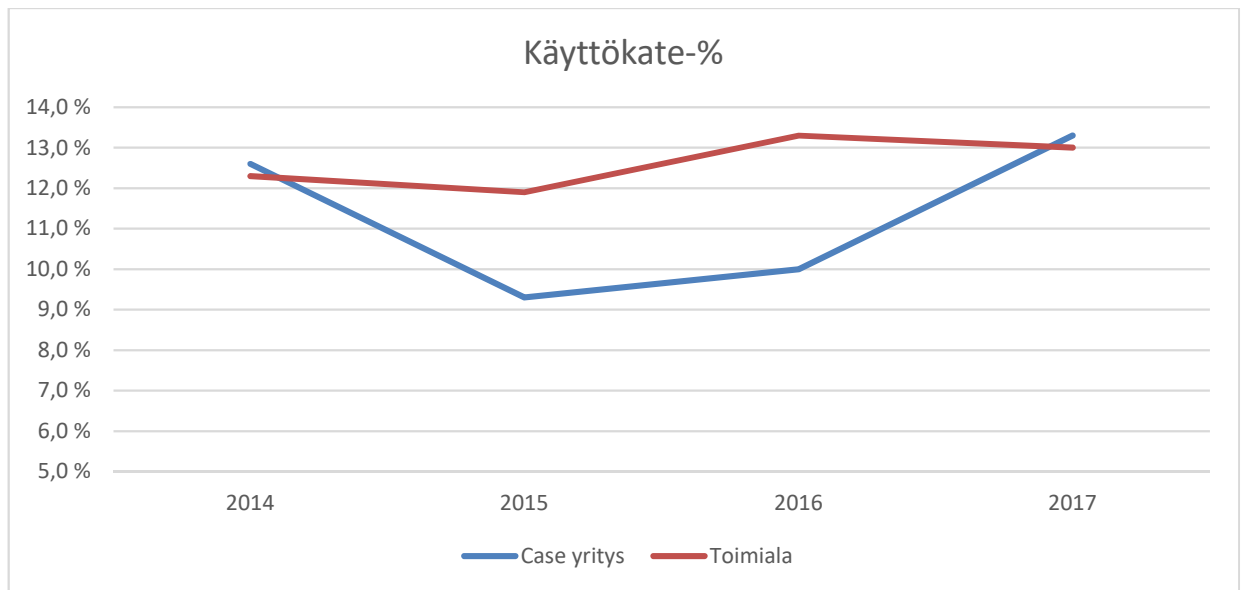
Käyttökate-%

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	12,6 %	9,3 %	10,0 %	13,3 %
Toimiala	12,3 %	11,9 %	13,3 %	13,0 %

Kuvio 6 Käyttökate-%

Käyttökateä vertaillessa yritys pysyy toimialan kehityksen mukana, vaikka vuodet 2015 ja 2016 ovatkin olleet heikommat. Vuosi 2017 on ollut käyttökateen osalta tuottoisin, käyttökate-%:n ollessa 13,3%. Hyvän vuoden ansiosta yritys on pystynyt puhkaisemaan toimialan keskiarvolukeman joka vuonna 2017 oli 13%. Suunta on hyvä ja yritys pysyttelee toimialan keskiarvon yläpuolella, jos onnistuu kasvattamaan liikevaihtoa suhteessa kuluihin.

Tuloslaskelmasta ilmenee, että liikevaihto on laskemaan päin koko neljän vuoden vertailujakson ajan, mutta myös kulut ovat kulkeneet samansuuntaisesti liikevaihdon kanssa, joten merkittävää notkahdusta ei katteessa ole tapahtunut. Prosentuaalisesti liikevaihto on pienentynyt vuodesta 2014 vuoteen 2017 noin 3,3%. Kun taas käyttökateeseen vaikuttavien menojen (ostot, henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut) arvo on laskenut 1,9%.

Kuvio 7 Käyttökate-%.

Pääoman tuotto-%

Yrityksen kannattavuuden osalta pääoman tuottoa kuvaavat tunnusluvut on kasattu yhteen kuvioon. Toimialalta ei saada vertailukohdetta oman pääoman tuotto-%:lle.

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	4,7 %	1,7 %	2,5 %	7,6 %
Toimiala	10,2 %	10,4 %	11,2 %	11,4 %
Kokonaispääoman tuotto-%				
Yritys X	6,1 %	2,0 %	2,9 %	8,5 %
Toimiala	12,1 %	11,4 %	13,2 %	11,9 %
Sijoitetun pääoman tuotto-%				
Yritys X	2,1 %	0,8 %	1,5 %	8,3 %
Oman pääoman tuotto-%				

Kuvio 8 Pääoman tuotto-%

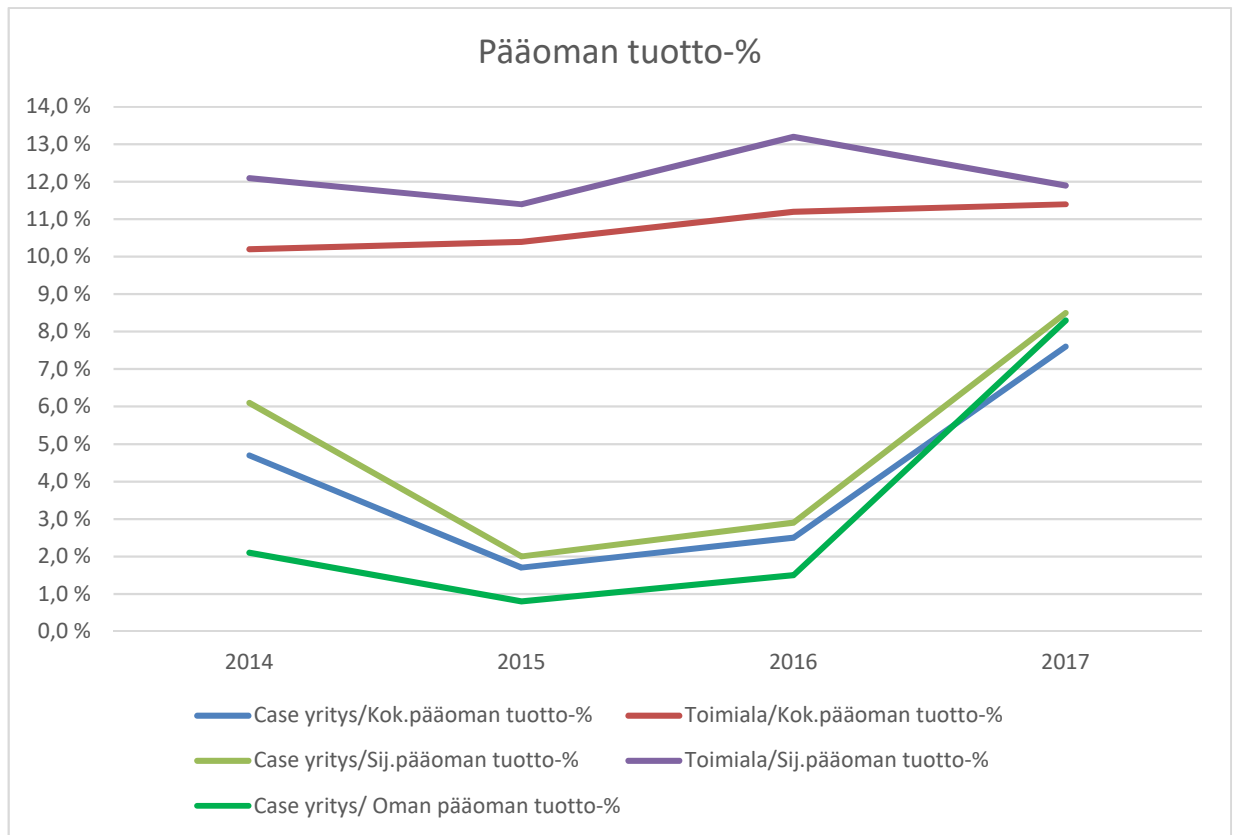
Yrityksen kokonaispääoman tuotto, sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto noudattavat lähestulkoon identtisiä kehityskaaria vertailujakson aikana, huomion arvoista kuitenkin on se, että arvot ovat selvästi heikompia toimialaan verrattuna. Toimialan keskiarvot kokonaispääoman tuotolle ja sijoitetun pääoman tuotolle ovat 10-13% väliltä, kun taas yrityksen arvot vastaaville tunnusluvuille on väliltä 2-8,5%.

Ensimmäinen vertailuvuosi on yrityksen osalta toiseksi vahvin vuosi, silloin kokonaispääoman – ja oman pääomantuotto-% on ollut heikolla tasolla alle 5%. Sijoitetun pääoman tuotto ylittää tyydyttävälle tasolle vuonna 2014. Kun verrataan yrityksen lukemia vuodelta 2014 toimialaan, voidaan todeta, että tunnuslukujen taso on karkeasti puolet heikompi. Vuodet 2015-2016 ovat olleet yritykselle vertailujakson heikoimmat jokaisen pääoman tuoton tunnusluvun osalta. Vuodesta 2014 vuoteen 2015 tunnusluvut ovat heikentyneet vähintään 50%:lla. Luku tuntuu hurjalta, mutta kyseessä on kuitenkin pieniä lukuja, joten muutos ei ole niin dramaattinen, kuin miltä se kuulostaa. Vuonna 2016 tunnusluvut kohenivat pääosin parantuneen tuloksen ansiosta. Toimialalla vuodet 2015 ja 2016 ovat olleet tasaisia, mutta nousujohteisia. Vertailujakson viimeinen vuosi on ollut yrityksen paras pääoman tuoton kannalta. Vuonna 2017 yritys kasvatti vierasta pääomaansa, joka johdatti kokonaispääoman -ja sijoitetun pääoman tuoton kovaan nousuun. Kehitystä kokonaispääoman tuotto-%:lle tuli jopa yli kolminkertaisesti ja sijoitetun pääoman tuotto-%:n arvo kasvoi myös lähes kolminkertaiseksi verrattuna vuoteen 2016. Oman pääoman tuotto lähti myös nousuun parantuneen tuloksen ansiosta ja tunnusluvun arvo vähintään nelinkertaistui vuoteen 2016 verrattaessa.

Yritys ei ole tehnyt merkittäviä investointeja vertailujakson aikana, joka sitouttaisi pääomaa. Investointiin sijoitettu pääoma todennäköisesti alkaa tuottamaan vasta myöhemmässä ajanjaksossa ja sitä kautta heikentäisi tämänhetkistä tunnuslukujen arvoa. Yrityksen suunnitelman mukaiset poistot ovat vähentyneet vuodesta 2014 vuoteen 2017 hyvää vauhtia.

Yrityksen kolmen ensimmäisen vertailuvuoden mollivoittoinen sarja ei johdu ainoastaan heikosta nettotuloksesta, vaan myös jaetuista osingoista. Omistajille maksetaan myös normaalia palkkaa osingon lisäksi, joka vaikuttaa tulokseen. Vertailujakson viimeinen vuosi on kuitenkin positiivinen ja siinä yrityksen arvot kohenevat reilusti yli tyydyttävän tason. Suunta on hyvä ja toimialan keskiarvoon ei ole enää paljoa eroa. Kun siirretään katsetta pois yrityksestä ja keskitytään toimialaan, on huomioitava, että toimiala on suoriutunut todella hyvällä tasolla läpi vertailujakson. Mahdollisia syitä toimialan hyvään suoritukseen voi olla hyvä ja vankka rahoituspohja, toisaalta suuri osa vierasta pääomaa ei ole hyväksi pidemmällä aikavälillä. Faktaa on kuitenkin se,

että toimialalla liikevoitto on ollut hyvällä tasolla jo pidemmän aikaa. Liikevoiton kasvu parantaa oman pääoman tuottoa.

Kuvio 9 Pääoman tuotto-%.

6.3 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuus kuvataan omavaraisuusasteen ja nettovelkaantumisasteen avulla.

Omavaraisuusaste-%

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	71,8 %	76,7 %	77,6 %	72,3 %
Toimiala	48,4 %	51,4 %	54,8 %	60,0 %

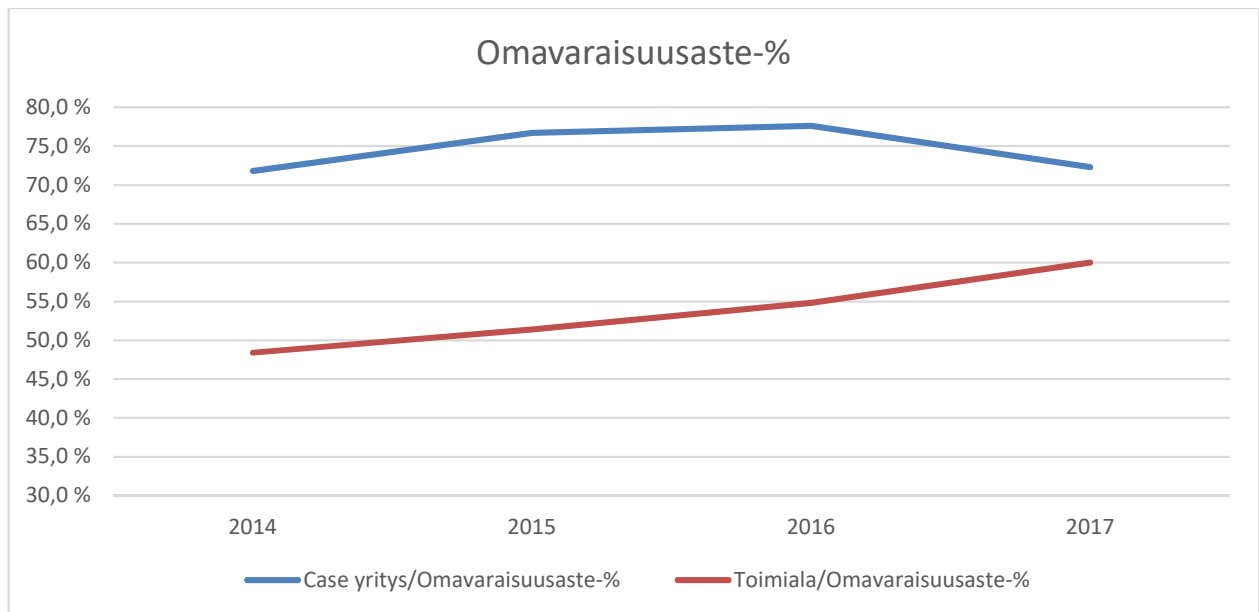
Kuvio 10 Omavaraisuusaste-%

Yrityksen omavaraisuusaste on erittäin hyvällä tasolla koko vertailujakson ajan. Vuodet 2014 ja 2017 ovat olleet hieman heikompia kuin vuodet 2015 ja 2016, mutta sillä ei ole suurta merkitystä, sillä omavaraisuusaste-% pysyy yli 70%:ssa koko vertailujakson ajan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yrityksen varoista noin 70% on omaa pääomaa ja noin 30% on vierasta pääomaa. Viimeisen vuoden loivan laskun tunnusluvun kurssiin aiheutti pitkäaikaisen lainan lisäys.

Toimialan omavaraisuusaste-% on vertailujakson aikana vaihdellut hyvän ja erinomaisen arvon välillä. Toimialan tunnusluvun arvon kehitys on ollut hyvin nousujohteinen. Yrityksen hyvän tunnusluku arvon takana on vuosien kokemus ja ammattitaito. Vuosien kokemuksella ja ammattitaidolla tarkoitetaan yrityksen yli 20 vuotista ikää. Tämä tunnusluku normaalisti kehittyy paremmaksi yrityksen vanhetessa, jos yritystoiminta on kannattavaa. Syynä tähän on vieraan pääoman väheneminen. Aloittavalla yrityksellä velkaa on normaalisti enemmän kuin vanhemmalla yrityksellä, joten pidempään jatkunut kannattava liiketoiminta mahdollistaa vieraan pääoman lyhentämistä tai jopa kokonaan pois maksamista.

Yrityksen loistava omavaraisuusasteen taso auttaa yritystä selviytymään heikommas-takin tulosjaksosta, sillä kyseessä on pääosin yrityksen omaa pääomaa, joka tappiollisella tilikaudella vähenee. Jos yrityksellä olisi enemmän vierasta pääomaa, olisi tilanne hankalampi. Vierasta pääomaa on lainattua pääomaa, josta maksetaan korkoa. Mitä enemmän yrityksellä on omaa pääomaa, sitä vähemmän he ovat riippuvaisia ulkopuo-lisesta rahoituksesta.

Yritys ei omista toimitilojaan, vaan maksaa niistä vuokraa. Vuokranmaksu on ymmärrettävästi tällöin suuri kuluerä ja pidemmän päälle se rasittaa yrityksen omaa pääomaa. Toisaalta yrityksen ei ole tarvinnut lisätä vierasta pääomaa toimitilojen hankkimiseen toimintansa alussa.

Kuvio 11 Omavaraisuusaste-%.

Nettovelkaantumisaste-% (Net gearing)

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	8 %	10 %	0 %	-10 %
Toimiala	10 %	10 %	10 %	0 %

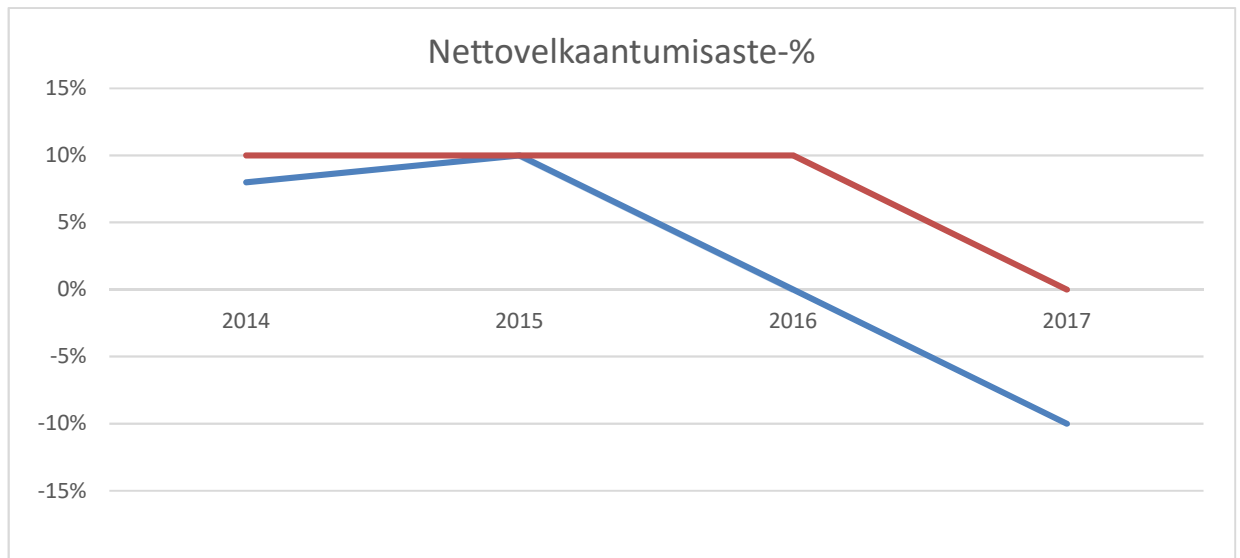
Kuvio 12 Nettovelkaantumisaste

Yrityksen nettovelkaantumisaste-% on hyvällä tasolla vuodet 2014 ja 2015. Vuoteen 2016 ja 2017 siirryttäessä tunnusluku vain paranee ja on erittäin hyvällä tasolla. Tunnuslukujen arvoa määrittää pitkälti likvidien rahavarojen määrä. Tässä tapauksessa se on yrityksellä hyvällä mallilla, sillä vertailujakson kahtena viimeisenä vuotena yritys olisi kyennyt maksamaan korolliset velkansa kokonaan pois. Yrityksellä likvidejä varoja pääosin ovat myyntisaamiset, jotka ovat vaihdelleet vuodesta toiseen. Heikoimpana vuotena myyntisaamisia oli 20 tuhatta ja parhaimpana 155 tuhatta.

Korolliset velat ovat pysyneet suhteellisen hyvin kurissa, sillä ainoa merkittävä lisäys tuli vuonna 2017 jolloin pitkäaikaista korollista velkaa oli lisätty melkein tuplasti.

Toimialan suoritus on hyvällä tasolla kolme ensimmäistä vuotta ja paranee viimeisenä vuotena erinomaiselle tasolle. Tähän heijastettuna yritys on suoriutunut hyvin

onnistuneesti, sillä toimialan keskiarvolukema on vain yhtenä vuotena ollut vain pik-
kuisen parempi.

Kuvio 13 Nettovelkaantumisaste-%.

6.4 Maksuvalmius

Yrityksen maksuvalmiutta kuvastavat tunnusluvut quick -ja curret ratio. Tällä toimialalla ei ole käytössä varastoa, joka vaikuttaisi current ratio -tunnuslukuun. Sen vuoksi quick ratio ja current ratio noudattavat identtisiä kehityskaaria yrityksen sekä toimialan kohdalla.

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	1,7	2,9	3,3	4,6
Toimiala	1,1	1,1	1,3	1,3

Kuvio 14 Maksuvalmius

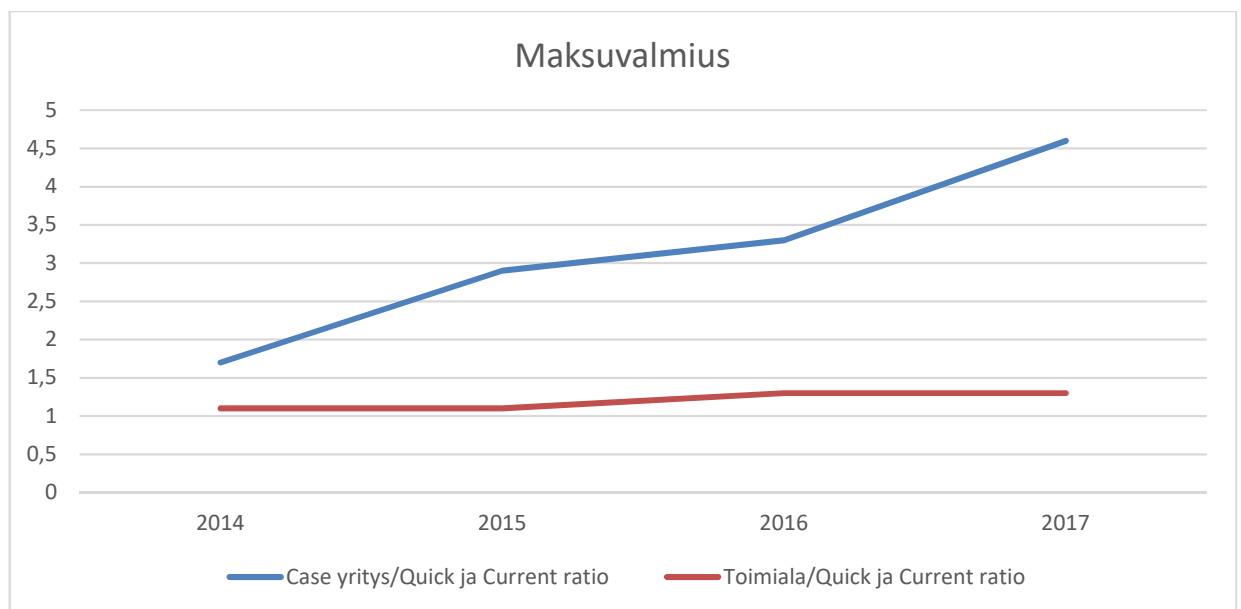
Yrityksen quick ratio on erittäin hyvällä tasolla koko vertailujakson aikana ja suunta on edelleen ylöspäin. Kun ohjeellisena viitearvona erinomaiseksi arvosanaksi on yli 1,5, on yrityksen tunnusluvun arvo parhaimmillaan yli 4,5. Tämän huipputuloksen takana ei ole ainoastaan kasvaneet myyntisaamiset, vaan myös todella vankat muut saamiset. Muiden saamisten kokonaisarvo on 26% - 31% taseen loppusummasta.

Myyntisaamisten kehitys vertailujakson aikana on vaihdellut suuresti. Yksi syy tähän on yrityksen asiakasmäärän kasvu vertailujakson loppua kohden.

Quick ratio tunnusluvun mittaamiseen käytettävää lyhytaikaista vierasta pääomaa yrityksellä on ollut vertailujakson ensimmäisenä vuotena kaksinkertaisesti enemmän kuin vertailujakson muina vuosina. Suurin poikkeama on tapahtunut ostovelkojen vähenemisessä. Myös muut korottomat lyhytaikaiset velat ovat vähentyneet huomattavasti ensimmäisestä vertailuvuodesta.

Yrityksen maksuvalmiudessa ei ole mitään ongelmaa, sillä rahoituspuskurit ovat tukevassa kunnossa ja mahdollisten yllättävien menojen ilmetessä yritys pystyy hoitamaan ne mallikkaasti.

Kuten maksuvalmiuden kuviosta ilmenee, on yritys huomattavasti parempi kuin toimiala ja vain kasvattanut eroa vuosien saatossa. Pitää kuitenkin muistaa, että tunnusluku on herkkä, eikä toimialan suoritus ole huono vaan toimiala on suoriutunut hyvällä tasolla ja on pysynyt vakaasti 1,0 arvon yläpuolella.

Kuvio 15 Maksuvalmius.

Liiketoiminnan tehokkuus

Liiketoiminnan tehokkuutta kuvataan ostovelkojen -ja myyntisaamisten kiertonopeuksilla. Nämä toimivat tukevinä tunnuslukuina maksuvalmiuden tunnuslukujen kanssa.

	2014	2015	2016	2017
Yritys X	217	53	73	82
Toimiala	41	41	47	48
Ostovelkojen kiertoaika				
Yritys X	33	7	24	54
Toimiala	28	30	30	30
Myyntisaamisten kiertoaika				

Kuvio 16 Liiketoiminnan tehokkuus

Yrityksen ostovelkojen kiertoaika on poikkeuksellisen korkealla tasolla vertailujakson ensimmäisenä vuotena. Samoin myös muina vuosina, sillä ostovelkojen kiertoaika on pysytellyt koko ajan yli 50 päivän yläpuolella. Käytännössä siis yritys on pystynyt rahoittamaan toimintaansa ulkopuolisella luotolla. Vertailujakson ensimmäisen vuoden poikkeuksellisen pitkä kiertoaika voisi viitata jo yrityksen maksuvaikeuksiin, mutta maksuvalmiuden tunnuslukujen tarkastelun jälkeen on selvää, että maksuvalmiudessa ei ole häiriötä. Yritys on onnistunut neuvottelemaan hyvät maksuehdot, sillä myyntisaamisiin verrattuna kiertoaika on selvästi pidempi. Toisaalta pitkä ostovelkojen kiertoaika osoittaa sen, että yritys ei todennäköisesti ole pystynyt hyödyntämään laskuissaan mahdollisia käteisalennuksia tai muita vastaavia alennuksia.

Tunnuslukuun vaikuttaa olennaisesti ostovelkojen määrä ja yrityksen kohdalla niitä on vuonna 2014 ollut karkeasti kaksinkertainen määrä muihin verrokkivuosiin verrattuna. Toinen vaikuttava tekijä eli ostot ovat pysyneet suhteellisen hyvin samalla tasolla läpi vertailujakson.

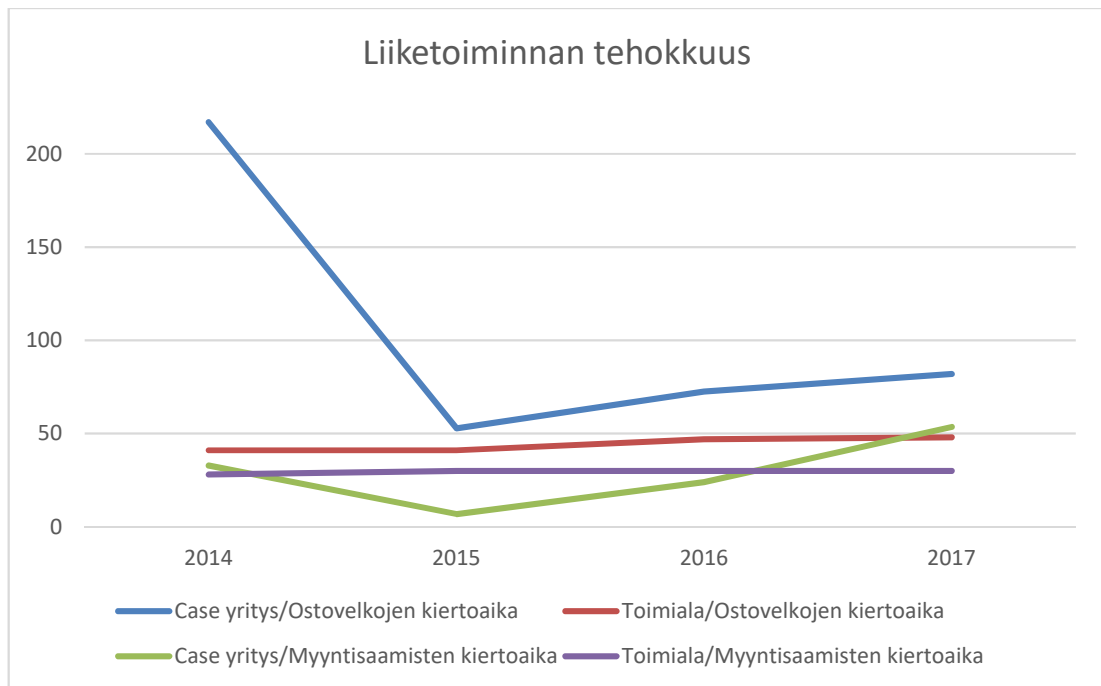
Toimialaan verrattuna yrityksen suoritusta voidaan pitää hyvänä, sillä maksuaikaa yrityksellä on riittävästi. Ensimmäistä vuotta lukuun ottamatta keskimääräinen maksuaika ostovelkoille on noin 50-80 päivää eli parhaimmillaan lähes 3 kuukautta. Itse toimiala osoittaa myös hyviä lukemia ja huomioitavaa on tasaisuus tunnusluvun arvossa,

sillä yksittäisen yrityksen arvo voi heitellä vuodesta toiseen hyvinkin paljon kuten kohdeyrityksellä.

Myyntisaamisten kiertoaikaa mitatessa yrityksen kohdalla voidaan taas huomata suuri vaihtelu vuosien välissä. Tunnusluvusta heijastuu hyvin, kuinka myyntisaamisten kehitys on vaihdellut vertailujakson aikana. Vuosi 2015 on ollut myyntisaamisten osalta heikko, mutta liikevaihdon osalta täysin vertailukelpoinen muihin vertailuvuosiin. Väähäisten myyntisaamisten vuoksi niiden periminen on ollut nopeaa ja vaivatonta. Niinpä tunnusluvun arvoksi vuonna 2015 kehittyi 7 päivää. Luku on poikkeuksellisen hyvä, mutta hyvin epätodennäköinen toteutuakseen uudestaan suuremmalla myyntisaamisten määrällä. Vuodet 2014 ja 2016 ovat olleet realistisempia, sillä myyntisaamiset ovat olleet suuremmat ja tunnusluvun arvo pyörii toimialan keskiarvon kieppeillä. Vertailujakson viimeisen vuoden myyntisaamisten saldo oli poikkeuksellisen hyvä ja liikevaihdon pienentyessä hieman vertailujakson loppua kohden, tuli myyntisaamisten kiertoajan tunnusluvuksi 54 päivää. Tämä kuvastaa hyvin sitä, kuinka kiertoaika venähtää, kun myyntisaamiset kasvavat räjähdysmäisesti. Esimerkiksi perinnästä tulee silloin työläämpää.

Toimialaan verrattuna myyntisaamisten kiertoaika noudattaa kahtena vuotena keskiarvolukemia, mutta vuodet 2015 ja 2017 ovat poikenneet toimialasta voimakkaasti. Etenkin vuoden 2017 kasvu myyntisaamisissa vaikutti kiertoaikaan voimakkaasti ja silloin yritys jäi toimialan keskiarvolukemasta yli 20:llä päivällä. Yritys kuitenkin piti myyntisaamisten kiertoajan selvästi lyhyempänä koko vertailujakson ajan verrattuna ostovelkojen kiertoaikaan. Yrityksen kannalta tärkeää olisi silti lyhentää myyntisaamisten kiertoaikaa, jos se suinkaan on mahdollista. Itse toimialan kohdalla taas suoritus on tasainen ja myyntisaamisten kiertoaika on myös toimialalla vahvasti lyhyempi kuin ostovelkojen kiertoaika.

Toimialalle on ominaista, että liiketoiminnan tehokkuuden arvot voivat poiketa suuresti.

Kuvio 17 Liiketoiminnan tehokkuus.

7 YHTEENVETO JA ARVIOINTI

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää vuosina 2014-2017 case yrityksen taloudellista tilaa kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden osalta käyttämällä talouden tunnuslukuja. Tavoitteena oli tuottaa selkeä analyysi, jossa tutkimuksen tulokset ovat selkeästi havaittavissa ja ymmärrettävissä. Tutkimuksen kautta saatuja tuloksia talouden eri osa-alueilta verrattiin toimialaan. Tutkimuksen pääongelmia olivat ”Miten case yrityksen tunnusluvut ovat kehittyneet vertailujakson aikana?” ja ”Kuinka yritys menestyy suhteessa saman alan yrityksiin?”

Case yrityksen taloudellinen tila yleisellä tasolla vaikuttaa hyvältä. Seuraavaksi käyn läpi tarkemmin yrityksen talouden eri osa-alueita ja vertaan niiden suoritusta toimialaan. Ennen tarkempaa perehtymistä yhteenvedon osalta eri osa-alueisiin on huomion arvoista tuoda esille, että toimialalla olevien yritysten määrä on pienentynyt huomasti. Vuosina 2014 - 2017 alalla olevien yritysten lukumäärä on vaihdellut seuraavasti 382 (2014), 337 (2015), 323 (2016), 150 (2017) yritystä. Suurin syy valtavaan yritysmäärän pienenemiseen on suurten toimijoiden tekemät yritysostot pienemmistä yrityksistä.

	Yritys X				Toimiala			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Liikevoitto-%	4,0 %	1,3 %	1,9 %	5,9 %	7,9 %	7,6 %	8,9 %	8,7 %
Käyttökate-%	12,6 %	9,3 %	10,0 %	13,3 %	12,3 %	11,9 %	13,3 %	13,0 %
Kokonaispääoman tuotto-%	4,7 %	1,7 %	2,5 %	7,6 %	10,2 %	10,4 %	11,2 %	11,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto-%	6,1 %	2,0 %	2,9 %	8,5 %	12,1 %	11,4 %	13,2 %	11,9 %
Oman pääoman tuotto-%	2,1 %	0,8 %	1,5 %	8,3 %	-	-	-	-
Omavaraisuusaste-%	71,8 %	76,7 %	77,6 %	72,3 %	48,4 %	51,4 %	54,8 %	60,0 %
Nettovelkaantumisaste-%	8 %	10 %	0 %	-10 %	10 %	10 %	10 %	0 %
Quick ratio	1,7	2,9	3,3	4,6	1,1	1,1	1,3	1,3
Current ratio	1,7	2,9	3,3	4,6	1,1	1,1	1,3	1,3
Ostovelkojen kiertoaika	217	52,8	72,5	81,9	41	41	47	48
Myyntisaamiste kiertoaika	32,8	6,8	24	53,6	28	30	30	30

Taulukko 1 Yhteenvedo taulukko tunnusluvuista.

Case yrityksen kannattavuus on kulkenut hieman vaihtelevaa tietä, sillä vertailujakson alku ja loppu ovat suhteellisen tasoissa toimialan keskiarvoihin verrattuna. Selkeästi heikoimmat vuodet olivat 2015 ja 2016 jolloin kannattavuus laski selvästi jokaisen kannattavuuden tunnusluvun osalta. Merkittävimpänä tunnuslukuna kutistui itse liikevoitto-%. Tuloslaskelman puolelta yrityksen liikevaihto on pysynyt suhteellisen ennallaan eikä dramaattisia muutoksia liikevaihdon määrään ole tullut. Tämä osoittaa sen, että yrityksen asiakasmäärä on pysynyt ennallaan ja palvelut ovat menneet edellisten vuosien mukaisesti kaupaksi. Yrityksen satunnaiset tuotot ovat vuosina 2014 ja 2016 olleet huomattavan suuret. Nämä tuotot vaikuttavat olennaisesti katetuottoon ja liikevoittoon, jos ne olisivat kirjattuina liiketoiminnan muihin tuottoihin. Kulujen osalta poimittavaksi nousi liiketoiminnan muut kulut, sillä ne olivat verrattain suuret koko vertailujakson ajan. Kulujen suuruus johtuu toimitilojen vuokramaksuista, sillä yritys ei omista toimitiloja. Toimialaan verrattuna yrityksen kannattavuus ansaitsee tyydyttävän arvosanan

Yrityksen vakavaraisuus on erittäin hyvällä tasolla omavaraisuusasteen ollessa yli 70% ja nettovelkaantumisasteen pyöriessä 10% ja -10% välillä. Rahoitus on siis yrityksellä hyvällä mallilla ja yrityksen on helpompaa selvitä heikommasta taloudellisesta jaksosta. Velkaa yrityksellä ei ole merkittävän paljoa, joten rasitus jää siltä osin hyvin pieneksi. Toimiala on pääosin hyvällä pohjalla ja parantaa suoritustaan vertailujakson loppua kohden, jääden kuitenkin yrityksen arvoista selvästi.

Yrityksen maksuvalmius oli erittäin hyvällä tasolla koko vertailujakson ajan ja tunnusluvut osoittivat sen, että rahoituspuskuri on vankka. Käytännössä yrityksellä on nopeasti rahaksi muutettavia eriä paljon enemmän kuin lyhytaikaista vierasta pääomaa. Toimialaan verrattuna yrityksellä on tavallista suurempi rahoituspuskuri ja tunnuslukujen kehitys vertailujakson aikana on ollut hyvin positiivinen toimialaan verrattuna.

Liiketoiminnan tehokkuudessa yritys on pystynyt hyvin pitämään ostovelkojen kiertoajan pidempänä kuin myyntisaamisten kiertoajan. Yritys on näin onnistunut rahoittamaan toimintaansa ulkopuolisella luotolla ja samanaikaisesti pitämään myyntisaamiset nopeasti saatavilla saadakseen pääoman käyttöön nopeammin. Tosin

myyntisaamisten kiertoaikaa yrityksen on syytä tarkkailla, sillä ne pääsivät venymään vertailujakson edetessä

Case yrityksen tilinpäätösanalyysin tekeminen onnistui paremmin kuin osasin odottaa. Tutkimus oli alusta alkaen mielenkiintoinen ja olin yllättynyt siitä, että löysin teoriasta mielenkiintoista lisätietoa jo aiemmin opittuihin asioihin. Teoriaa oli hyvin paljon saatavilla ja pääosin käytin kirjallisuutta, mutta myös osittain nettilähteitä. Tutkimuksen eteneminen oli luonnollista, sillä minulla oli alusta alkaen visio tulevasta, eikä se muuttunut matkan varrella, mikä helpotti työn edistymistä.

Empiria osio oli erittäin mielenkiintoinen ja opin paljon uutta erityisesti tilinpäätöksen tutkimisesta ja tunnuslukujen synnystä sekä niihin vaikuttavista seikoista. Pidin erityisesti tutkimustulosten selvittämisestä ja vertailusta toimialaan.

LÄHTEET

- Alma Talent. 2019. Tunnuslukuopas. Viitattu 11.1.2019. <https://www.almatalent.fi>
- Eklund, I. 2018. Tilinpäätöksen taitajaksi. Helsinki: Sanoma Pro
- Hakala, J. T. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Helsinki: Gaudeamus.
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy
Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita.
- Jyväskylän yliopiston www-sivut. 2019 Viitattu 21.1.2019. <https://koppa.jyu.fi/>
- Kaisanlahti, T. 2017. Tilinpäätöksen tulkinta. 5., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Kallunki, J-P. 2014. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Talentum.
- Kananen, J. 2008. Kvantti: Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Tampereen yliopistopaino Oy.
- Karikorpi, O. 2010. Raha ratkaisee: Yritystalous tutuksi. Helsinki: Tietosanoma.
- Korhonen, P. 2013. A guide to the consolidated accounts in financial analysis. Helsinki: Hakapaino
- Leppiniemi, J & Walden, R. 2010. Tilinpäätös ja verosuunnittelu. Helsinki: WSOYpro.
- Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2005. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 5. Uudistettu painos. Juva: WSOY.
- Minilexin www-sivut. 2019. Viitattu 24.1.2019. <https://www.minilex.fi/>
- Pöytä, K. 2017. Yritysraportti 2017. Helsinki: Alma Talent.
- Rauhalan blogi. 2017. Aika analysoida talouden lukuja. Viitattu 11.1.2019. <https://www.rauhala.fi/blog/tilinpaatos>
- Salmi, I. 2010. Mitä tilinpäätös kertoo? Helsinki: Edita.
- Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.
- Suomen asiakastieto Oy. 2019. Viitattu 11.3.2019. <https://www.asiakastieto.fi>

Tunnusluvut mittauskohteittain. Viitattu 28.1.2019. http://www.balanceconsulting.fi/bi/html/help/fi/ohje_mittauskohteet.html

Verohallinnon www-sivut. 2019. Viitattu 28.1.2019. <https://www.vero.fi>

Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit–tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Yrityskirjat.

Yritys X. Tilinpäätösluvut 2014-2017

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10.korj.l. Helsinki: Gaudeamus Oy.

LIITE 1

Oikaistu tuloslaskelma (tEUR)

	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 31.12.2015	1.1.2016 - 31.12.2016	1.1.2017 - 31.12.2017
LIKEVAIHTO	1092	1080	1063	1055
Liiketoiminnan muut tuotot				25
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1092	1080	1063	1080
Aine -ja tarvikekäyttö	148	159	161	156
Ulkopuoliset palvelut				
Henkilöstökulut	377	436	405	392
Laskennallinen palkkakorjaus				
Liiketoiminnan muut kulut	429	385	391	388
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos				
Valmistus omaan käyttöön				
KÄYTTÖKATE	138	100	106	144
Suunnitelman mukaiset poistot	94	86	86	80
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä				
Vaihuvien vastaavien poikkeukselliset ar- von alentumiset				
LIKETULOS	44	14	20	64
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Korkokulut ja muut rahoituskulut	5	6	8	3
Kurssierot				
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden ar- von alentumiset				
Välittömät verot	25	3	3	10
NETTOTULOS	14	5	9	51
Satunnaiset tuotot	133		45	
Satunnaiset kulut	27	3	9	
Konserniavustus				
KOKONAISTULOS	120	2	45	51
Poistoeron muutos				
Verotusperusteisten varausten muutos				
Laskennallinen palkkakorjaus				
Käyvän arvon muutokset				
Muut tuloksen oikaisut				
TILIKAUDEN TULOS	120	2	45	51

LIITE 2

Oikaistu tase (tEUR)

	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 31.12.2015	1.1.2016 - 31.12.2016	1.1.2017 - 31.12.2017
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Tutkimusmenot				
Kehittämismenot				
Liikearvo				
Muut aineettomat hyödykkeet	221	167	113	59
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	221	167	113	59
Maa- ja vesialueet	6	6	6	6
Rakennukset ja rakennelmat	224	215	207	199
Koneet ja kalusto	93	70	72	54
Muut ainelliset hyödykkeet			7	7
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	323	291	292	266
Sisäiset osakkeet ja osuudet				
Muut osakkeet ja osuudet	36	36	36	36
Sisäiset saamiset				
Laskennallinen verosaaminen				
Muut saamiset	7	7		
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	43	43	36	36
Leasingomaisuus				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Aineet ja tarvikkeet				
Keskeneräiset tuotteet				
Valmiit tuotteet/tavarat				
Muu vaihto-omaisuus				
Vaihto-omaisuus yhteensä				
Myyntisaamiset	98	20	70	155
Sisäiset myyntisaamiset				
Muut sisäiset saamiset				
Muut saamiset	241	250	228	246
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	339	270	298	401
Rahat ja rahoitusarvopaperit		31	47	82
VASTAAVAN LOPPUSUMMA	927	802	787	846

LIITE 3

Oikaistu tase (tEUR)

	1.1.2014 - 31.12.2014	1.1.2015 - 31.12.2015	1.1.2016 - 31.12.2016	1.1.2017 - 31.12.2017
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma/Osuuspääoma	17	17	17	17
Ylikurssi- ja arvonkorotusrahasto				
Käyvän arvon rahasto				
Muut rahastot				
Kertyneet voittovarot	529	596	549	544
Tilikauden tulos	120	2	45	51
Pääomalainat				
Taseen oma pääoma yhteensä	666	615	611	612
Poistoero				
Verotusperusteiset varaukset				
Oman pääoman oikaisut				
Oikaistu pääoma yhteensä	666	615	611	612
VIERAS PÄÄOMA				
Pääomalainat				
Lainat rahoituslaitoksilta	61	82	72	130
Takaisinlainta työeläkevakuutuslaitoksilta				
Saadut ennakot				
Sisäiset velat				
Muut pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	61	82	72	130
Laskennallinen verovelka				
Pakolliset varaukset				
Leasingvastuut				
Korolliset lyhytaikaiset velat		10	10	10
Saadut ennakot				
Ostovelat	88	23	32	35
Sisäiset ostovelat				
Muut sisäiset korolliset velat				
Muut sisäiset korottomat velat				
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	112	72	62	59
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	200	105	104	104
VASTATTAVAN LOPPUSUMMA	927	802	787	846

LIITE 4

2014	Liikevoitto-% =	$\frac{44}{1092} \times 100 = 4,0 \%$
2015	Liikevoitto-% =	$\frac{14}{1080} \times 100 = 1,3 \%$
2016	Liikevoitto-% =	$\frac{20}{1063} \times 100 = 1,9 \%$
2017	Liikevoitto-% =	$\frac{64}{1080} \times 100 = 5,9 \%$
2014	Käyttökate-% =	$\frac{138}{1092} \times 100 = 12,6 \%$
2015	Käyttökate-% =	$\frac{100}{1080} \times 100 = 9,3 \%$
2016	Käyttökate-% =	$\frac{106}{1063} \times 100 = 10,0 \%$
2017	Käyttökate-% =	$\frac{144}{1080} \times 100 = 13,3 \%$

LIITE 7

2014	Nettovelkaantumisaste-% =	$\frac{51}{666}$	x 100 =	0,1
------	---------------------------	------------------	---------	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2015	Nettovelkaantumisaste-% =	$\frac{64}{615}$	x 100 =	0,1
------	---------------------------	------------------	---------	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2016	Nettovelkaantumisaste-% =	$\frac{-3}{611}$	x 100 =	0,0
------	---------------------------	------------------	---------	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2017	Nettovelkaantumisaste-% =	$\frac{-62}{612}$	x 100 =	-0,1
------	---------------------------	-------------------	---------	------

2014	Quick ratio =	$\frac{339}{200}$	=	1,7
------	---------------	-------------------	---	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2015	Quick ratio =	$\frac{301}{105}$	=	2,9
------	---------------	-------------------	---	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2016	Quick ratio =	$\frac{345}{104}$	=	3,3
------	---------------	-------------------	---	-----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2017	Quick ratio =	$\frac{483}{104}$	=	4,6
------	---------------	-------------------	---	-----

LIITE 8

2014	Current ratio =		339		=		1,7		
			200						
2015	Current ratio =		301		=		2,9		
			105						
2016	Current ratio =		345		=		3,3		
			104						
2017	Current ratio =		483		=		4,6		
			104						
2014	Ostovelkojen kiertoaika =		88		x 365 =		217,0		
			148						
2015	Ostovelkojen kiertoaika =		23		x 365 =		52,8		
			159						
2016	Ostovelkojen kiertoaika =		32		x 365 =		72,5		
			161						
2017	Ostovelkojen kiertoaika =		35		x 365 =		81,9		
			156						

LIITE 9

2014	Myyntisaamisten kiertoaika =	$\frac{98}{1092}$	x 365 =	32,8
2015	Myyntisaamisten kiertoaika =	$\frac{20}{1080}$	x 365 =	6,8
2016	Myyntisaamisten kiertoaika =	$\frac{70}{1063}$	x 365 =	24,0
2017	Myyntisaamisten kiertoaika =	$\frac{155}{1055}$	x 365 =	53,6